

URIERUL UCRAINEAN



Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Serie nouă, nr. 539-540 / noiembrie 2025

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

35 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

35 ANI
DE LA ÎNFIINȚAREA
UNIUNII UCRAINENILOR
DIN ROMÂNIA

19 Noiembrie, 2025

Palatul Parlamentului a găzduit, în data de 19 noiembrie 2025, unul dintre cele mai semnificative momente din istoria contemporană a comunității ucrainene din România, marcând împlinirea a **35 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România** și sărbătorirea Zilei Limbii Ucrainene în România, printr-un amplu program de manifestări aniversare, culturale și academice, care au pus în lumină identitatea, contribuția și rolul acestei comunități în viața publică românească.



Evenimentul, desfășurat într-un cadru solemn și reprezentativ, în inima democrației românești, a reunit peste 500 de participanți, reprezentanți ai instituțiilor statului român și ai Ucrainei, ai administrațiilor publice centrale și locale, ai cultelor religioase, ai mediului academic și ai societății civile, precum și membri ai comunităților ucrainene din întreaga țară, confirmând, încă o dată, soliditatea, prestigiul și vizibilitatea Uniunii Ucrainenilor din România în peisajul instituțional și civic european.

(Continuare la pagina 8)

Fabian POPOVICI,
consilier al Uniunii Ucrainenilor din România

Mesajul președintelui UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, de Ziua Limbii Ucrainene

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a rostit miercuri, 12 noiembrie, de la tribuna Parlamentului României, un mesaj cu prilejul celebrării Zilei Limbii Ucrainene în România, marcată în fiecare an, la data de 9 noiembrie, în toate comunitățile ucrainene din țară.

În discursul său, Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat că, pentru ucrainenii din România, limba maternă reprezintă fundamentul identității lor, liantul absolut al tradițiilor și obiceiurilor care îi definesc. El a arătat că Ziua Limbii Ucrainene nu este doar o sărbătoare a comunității ucrainene, ci și un prilej de reflecție asupra prezentului și viitorului comun al României, asupra rolului și contribuției acestei comunități la dezvoltarea țării care le este casă.

În contextul actual, în care limba și comunitatea ucraineană sunt puse la încercare de numeroase provocări – mai ales după declanșarea războiului de agresiune împotriva Ucrainei –, președintele UUR a arătat că, împreună cu autoritățile statului român, s-a reușit protejarea identității și coeziunii comunității ucrainene. Acest lucru a fost posibil prin utilizarea tuturor mecanismelor de protecție a drepturilor minorităților naționale puse la dispoziție de Statul Român, în special prin reprezentarea parlamentară.

Deputatul UUR a evidențiat că, de-a lungul anilor, comunitatea ucraineană și-a consolidat rolul de factor de echilibru și coeziune în dialogul dintre autoritățile române și minoritățile etnice din țară. El a menționat că Uniunea Ucrainenilor din România a acționat constant ca un model de colaborare și deschidere, iar opțiunea strategică de promovare a valorilor europene a inspirat și motivat întreaga societate.

Totodată, președintele UUR a amintit că Uniunea recunoaște și prețuiește modelul românesc de bune practici în domeniul respectării și protejării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale și de pune eforturi constante pentru a-l promova în afara României – în țările vecine, la nivel european și internațional, inclusiv prin intermediul Congresului Mondial al Ucrainenilor.

Nicolae-Miroslav Petrețchi a vorbit, de asemenea, despre participarea activă a Uniunii la eforturile comune ale României și Ucrainei de a ridica relațiile bilaterale la nivelul unui parteneriat strategic. El a arătat că, zilnic, se construiesc punți de dialog între cele două țări, la toate nivelurile – social, politic, cultural și economic. În interiorul României, comunitatea ucraineană contribuie la consolidarea stabilității, coeziunii și echilibrului, bazate pe valorile europene și euroatlantice.

În încheiere, președintele UUR a declarat că aceasta reprezintă contribuția și răspunsul comunității ucrainene la modelul românesc de respect față de minoritățile naționale – un răspuns reafirmat cu convingere și fără echivoc cu ocazia Zilei Limbii Ucrainene în România.

El a conchis că această zi îi unește pe toți etnicii ucraineni și reamintește că diversitatea reprezintă una dintre cele mai mari bogății ale României.

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a adresat o întrebare scrisă Ministrului Sănătății, domnul Alexandru Rogobete, în care a semnalat situația critică a accesului la servicii medicale primare pe Valea Ruscovei, județul Maramureș.

Deși articolul 34 din Constituția României garantează dreptul la ocrotirea sănătății, accesul real al cetățenilor la servicii medicale rămâne o provocare majoră. România se confruntă cu un deficit grav de medici de familie, în special în mediul rural și în zonele de frontieră, inclusiv acolo unde trăiesc comunități importante de etnici ucraineni.

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, la începutul anului 2025, existau peste 1.500 de posturi vacante de medici de familie, dintre care peste 75% în mediul rural. Totodată, peste 175 de localități din țară nu mai au niciun medic de familie, iar îmbătrânirea corpului medical agravează această criză.

Nicolae-Miroslav Petrețchi arată că respectiva problemă se manifestă deosebit de acut și pe Valea Ruscovei, județul Maramureș, în comunele Ruscova, Repedea și Poienile de sub Munte, care însumează peste 18.000 de locuitori, majoritatea etnici ucraineni, unde deficitul de medici de familie a atins un nivel critic. În comuna Poienile de sub Munte, doi dintre cei patru medici își vor înceta activitatea în luna noiembrie, ceea ce va afecta direct accesul celor 9.200 de locuitori la servicii medicale primare. În Repedea și Ruscova, se prefigurează o situație similară, unde un singur medic va fi responsabil pentru mii de pacienți.

Deși autoritățile locale au modernizat cabinetele medicale și au oferit locuințe de serviciu, problema persistă, amenințând dreptul fundamental al cetățenilor la sănătate.

Deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi solicită Ministrului Sănătății să comunice măsurile concrete care vor fi adoptate pentru a asigura continuitatea actului medical pe Valea Ruscovei și pentru a preveni pierderea accesului la servicii medicale primare în comunitățile sus-menționate. Acesta subliniază că accesul la servicii medicale primare este un drept fundamental, nu un privilegiu, iar soluționarea acestei crize trebuie să devină o prioritate reală pentru autoritățile centrale.

* * *

Nicolae-Miroslav Petrețchi a adresat o întrebare scrisă doamnei Diana Buzoianu, ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor, referitoare la blocajele administrative privind marcajul arborilor aflați în afara fondului forestier, cu accent pe terenurile agricole private din comunele Ruscova, Repedea și Poienile de sub Munte, județul Maramureș.

Deși Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a demarat recent reforme pentru monitorizarea și valorificarea responsabilă a resursei forestiere, procedurile de inventariere și marcaj pentru arborii de pe terenurile private continuă să înregistreze întârzieri semnificative. Proprietarii semnalează blocaje care se prelungesc uneori pe o perioadă de doi-trei ani, fapt ce le îngreunează gestionarea proprietăților și întreținerea corespunzătoare a terenurilor.

Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat că, în urma consultărilor cu comunitatea ucraineană din Valea Ruscovei, a constatat că numeroase cereri depuse de proprietari pentru inventarierea și marcarea arborilor fie nu au fost soluționate, fie rămân blocate în faze preliminare, fără un termen clar de finalizare. Această situație afectează tradiția locală de întreținere periodică a terenurilor, expunând proprietarii la riscuri economice, incendii și degradarea naturală a solului.

Având în vedere cele semnalate, deputatul UUR a solicitat ministrului Mediului să comunice măsurile care vor fi adoptate pentru finalizarea procedurilor aflate în derulare, precum și dacă se află în analiză un plan administrativ sau legislativ care să clarifice și să simplifice etapele de lucru, astfel încât termenele de soluționare să devină rezonabile și previzibile.

LEGISLAȚIE

Camera Deputaților a adoptat marți, 5 noiembrie, cu o majoritate covârșitoare de voturi, propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 504/2002 a audiovizualului, inițiativă al cărei autor este deputatul minorității ucrainene în Parlamentul României, Nicolae-Miroslav Petrețchi. Actul normativ creează cadrul legal necesar difuzării comunicărilor audiovizuale cu caracter educativ referitoare la pericolul dezinformării și importanța verificării informațiilor din surse sigure și multiple.

Această inițiativă legislativă reprezintă o continuare a Legii nr. 27/2025, de asemenea inițiată de Nicolae-Miroslav Petrețchi, promulgată de Președintele României în luna martie, și are ca scop consolidarea eforturilor de creștere a gradului de educație media în rândul publicului.

Prin noile prevederi, posturile de radio și televiziune vor putea difuza mesaje educative și de interes public care vizează:

- identificarea și recunoașterea știrilor false;
- promovarea gândirii critice și verificarea informațiilor din mai multe surse;
- încurajarea utilizării surselor oficiale și a instituțiilor media credibile.



Propunerea legislativă oferă cadrul legal în baza căruia Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) poate organiza și promova campanii naționale de informare privind combaterea dezinformării, asigurând echilibrul între libertatea de exprimare și responsabilitatea socială a furnizorilor de servicii media audiovizuale.

Astfel, comunicările audiovizuale cu caracter educativ vor contribui la informarea cetățenilor privind pericolul dezinformării și importanța verificării informațiilor, la promovarea utilizării surselor oficiale și a instituțiilor media responsabile, la conștientizarea riscurilor sociale și instituționale generate de știrile false și la încurajarea verificării și semnalării conținutului fals din spațiul public.

De asemenea, pentru localitățile în care populația aparținând minorităților naționale depășește 10% din totalul locuitorilor, furnizorii de servicii de televiziune și radiodifuziune care transmit în limbile minorităților vor difuza mesajele stabilite de CNA și în limbile respective, pentru o informare corectă și incluzivă.

ACTIVITATE PARLAMENTARĂ

În calitate de Președinte al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina, Nicolae-Miroslav Petrețchi a participat miercuri, 29 octombrie, la o întâlnire cu domnul Valeriy Kolyukh, Președintele Subcomisiei pentru știință și inovare din cadrul Comisiei pentru educație, știință și inovare a Radei Supreme a Ucrainei. La discuții au mai fost prezenți deputații Bogdan-Ionel Rodeanu, Corina Atanasiu și Dumitru Văduva.

Întâlnirea a reprezentat un prilej de dialog constructiv privind consolidarea relațiilor bilaterale dintre România și Ucraina, pe multiple planuri. A fost abordată cooperarea interparlamentară, cu accent pe dezvoltarea unui dialog constant între comisiile de specialitate din parlamentele celor două țări. Participanții au subliniat rolul esențial al Parlamentului în consolidarea relațiilor bilaterale, prin promovarea unei cooperări deschise, transparente și orientate spre rezultate concrete.

În cadrul discuțiilor, a fost reafirmat sprijinul ferm al României pentru suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Ucrainei, în conformitate cu dreptul internațional și principiile fundamentale ale Cartei ONU. Totodată, a fost reiterată convingerea că locul Ucrainei, alături de Republica Moldova, este în marea familie europeană, iar România le va fi alături pe drumul integrării europene.

Un alt punct al discuțiilor a vizat aprofundarea cooperării bilaterale și dezvoltarea unei agende comune în diferite domenii de interes reciproc. Participanții au evidențiat importanța intensificării schimburilor de experiență, a derulării de proiecte comune și a creării unor mecanisme de colaborare care să susțină dezvoltarea durabilă și modernizarea instituțiilor din ambele țări. De asemenea, România va fi alături de Ucraina în procesul de reconstrucție a țării, un demers ce reprezintă o oportunitate economică și strategică importantă pentru ambele state.

A fost subliniată, totodată, importanța protejării drepturilor minorităților naționale din cele două state – cea română din Ucraina, respectiv, cea ucraineană din România –, ca parte esențială a relațiilor bilaterale și a valorilor europene comune. Participanții au evidențiat necesitatea sprijinirii programelor care încurajează dialogul intercultural, păstrarea identității naționale și consolidarea legăturilor culturale dintre cele două popoare.

Discuțiile au vizat și alte subiecte de interes comun, reafirmând angajamentul ambelor părți de a continua cooperarea și de a dezvolta relațiile bilaterale pe termen lung, cu obiectivul ridicării acestora la nivel de Parteneriat Strategic.

Observator

DISCURSUL PRESEDINTELUI Nicolae-Miroslav Petrețchi – cu ocazia împlinirii a 35 de ani de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România, de Ziua Limbii Ucrainene în România

Doamnelor și domnilor, dragi prieteni,
Uniunea Ucrainenilor din România celebrează astăzi 35 de ani de existență. Această celebrare ne oferă excelenta oportunitate de reflecție a evoluției instituției noastre, într-un spațiu emblematic, alături de prieteni care ne-au însoțit și sprijinit creșterea.

De-a lungul timpului, Uniunea Ucrainenilor din România a construit o structură instituțională remarcabilă, evoluând de la o organizație cu rol de reprezentare locală la una capabilă să gestioneze proiecte de succes la nivel internațional – inclusiv promovarea, pe plan global, a modelului românesc de bune practici în protejarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

Am crescut constant, învățând deopotrivă din provocări și oportunități. Iar povestea creșterii noastre este în continuă desfășurare.

Ca orice poveste, și cea a Uniunii Ucrainenilor din România este una cu eroi și încercări.

Pe lista lungă a eroilor afirmării noastre în lume și a dezvoltării noastre exponențiale stau: liderii politici cu viziune ai Statului Român, care au asigurat permanent cadrul optim de manifestare a identității noastre specifice, etnicii ucraineni de pe tot cuprinsul României, care au știut să construiască inspirat, să își urmeze curajos viziunea, să navigheze cu înțelepciune printre provocări și încercări dificile. Au rămas uniți, au ridicat școli și biserici, au protejat vatra limbii lor și au dus mai departe costumul popular ucrainean, cântecele, dansurile, tradițiile și obiceiurile noastre.

Au rămas loiali statului român, dar și identității etnice și culturale moștenite de la străbuni. Alături de ei au stat întotdeauna prieteni adevărați din România și din afara ei: de la profesori, directori și inspectori școlari din județele în care trăim, la reprezentanți ai administrației locale și centrale; de la colegii noștri din celelalte minorități, până la marea comunitate de români alături de care conviețuim armonios.

Dumneavoastră, doamnelor și domnilor, sunteți prietenii noștri aleși. Fiecare dintre dumneavoastră a contribuit la această construcție și ne-a înconjurat cu respect. Semnele aprecierii pentru Uniunea Ucrainenilor din România se regăsesc însă în întreaga țară. Dumneavoastră, doamnelor și domnilor, îi reprezentați aici, în această sală, pe toți cei care ne susțin și ne respectă activitatea.

Ce eram acum 35 de ani? Spunea celebra poetă Lesea Ukrainka undeva: „În fiecare țară există amintiri din paradis”/«В кожній країні є спогади раю!». Când pătrundem cu gândul în țara paradisiacă a trecutului nostru, când privim fotografiile vechi, primii noștri pași, kilometrul nostru zero, anul de grație 1990, ne recunoaștem cu greu acolo. Acum 35 de ani abia ieșeam din cuștile unei închisori care a mutilat câteva decenii viața părinților noștri. Eram tineri, liberi și aveam un vis: visul de a construi o comunitate ucraineană puternică și frumoasă într-o țară liberă și europeană.

Visul acela nu s-a năruit niciodată. Multe au trecut peste noi. Peste unii dintre liderii noștri au trecut anii, iar alții ne veghează din ceruri. Unii dintre prietenii închipuiți ne-au înșelat încrederea. Unii au abdicat. Însă visul nostru, al comunității ucrainene din România, nu a murit niciodată. Din două motive: pentru că în ADN-ul nostru este curajul, este capacitatea de luptă; și pentru că dumneavoastră, și cei de acasă, pe care îi reprezentați, ați ținut visul nostru în picioare mereu și l-ați scos de câteva ori din moarte clinică. Lucru pentru care vă mulțumesc!

Ce am devenit astăzi?

Dintr-o organizație cu rol de reprezentare locală, prezentă în doar câteva regiuni, am devenit o organizație națională puternică, funcțională, capabilă să elaboreze și să deruleze politici naționale în multiple domenii. Suntem prezenți și promovăm la nivel global exemplele de bune practici pe care le oferă țara noastră.

Am reușit să unim ucrainenii din România într-o singură organizație, puternică și funcțională, în care vocea fiecărui membru contează. Am adus în aceeași familie ucraineni din diferite zone ale României, cu afilieri religioase diferite, indiferent de convingerile politice anterioare. Am reușit să îi unim pe toți într-o organizație națională puternică și coezivă, unde diferențele religioase sunt respectate și chiar apreciate. Încurajăm gândirea liberă, exprimarea deschisă a opiniilor și promovarea în organizație a celor care au idei valoroase și capacitatea de a construi.

Avem reprezentare în toate județele în care există comunități ucrainene locale semnificative, de la Timișoara la Botoșani, de la Maramureș la Tulcea.

Ne-am creat și folosim creativ multiple instrumente de acțiune instituțională, în cadrul unei legislații care ne sprijină și încurajează exprimarea identitară liberă. Avem reprezentare parlamentară permanentă, prin care promovăm și susținem proiecte legislative care contribuie la menținerea și protejarea identității comunității noastre. Suntem parte a efortului de guvernare și sprijinim astfel stabilitatea internă a țării noastre, în momente deosebit de tensionate și de tulburi. Participăm multiplu la elaborarea de politici publice în domenii care ne privesc. Sporim constant bugetele alocate comunităților noastre locale, prin amendamentele pe care le promovăm în Parlament pentru biserici, școli, infrastructură.

Construim proiecte de colaborare transfrontalieră care ne multiplică resursele pentru dezvoltarea satelor și orașelor în care trăim. Ne-am format ateliere de proiecte și avem deja o resursă umană calificată în domeniu pentru dezvoltarea locală a satelor și orașelor în care trăiesc etnicii ucraineni.

Am creat, în comunitățile noastre, un model de conviețuire pe baza principiilor și valorilor europene. În fiecare zi, în comunitățile noastre, aducem România mai aproape de Europa.

Am reușit să sporim forța Uniunii Ucrainenilor din România în comunitățile și administrațiile locale, obținând un rezultat istoric, un număr record de aleși locali în toate județele în care conviețuiesc etnicii ucraineni, iar pentru prima dată, și în Tulcea.

Am devenit un liant indestructibil în relația bilaterală dintre România și Ucraina. Suntem contributory credibili în proiecția Bucureștiului și a Kievului de a ridica relațiile bilaterale la nivel de Parteneriat strategic. Consolidăm aceste relații prin colaborări permanente ale administrației locale din județele României și regiunile Ucrainei.

Astăzi vor fi semnate 21 de acorduri de cooperare și colaborare, după ce în cadrul evenimentului din 28 august au fost semnate alte 7 acorduri între administrațiile locale din județele Satu Mare, Suceava și Maramureș și cele din regiunile Zakarpattia și Ternopil (Ucraina). Astfel, în mai puțin de trei luni, Uniunea Ucrainenilor din România a facilitat semnarea a 28 de acorduri între administrațiile publice locale și unitățile de învățământ din România și Ucraina, contribuind în mod concret la consolidarea cooperării transfrontaliere.

Construim proiecte și inițiative multiple în relația trilaterală România – Ucraina – Republica Moldova. Printr-un efort permanent, prin diferite inițiative, participăm la menținerea busolei strategice europene a României, în momente de puternice contestări ale acesteia și multiple presiuni, deopotrivă, externe și interne. Am sporit respectul pentru România în plan extern, prin intermediul rețelei de parteneri din Congresul Mondial al Ucrainenilor și Congresul European al Ucrainenilor. Cu ajutorul acestor prieteni promovăm România ca exemplu de bune practici în plan global.

Am creat o dinamică de evoluție instituțională accelerată, de la paradigma organizării de activități culturale la paradigma participării noastre plenare la dezbateri și derulări de inițiative de mare impact în plan intern și extern, relevante pentru România, pentru relațiile bilaterale cu Ucraina, pentru Ucraina, pentru regiunea Mării Negre și întregul continent european.

Implicarea noastră în proiecte de interes național, european, regional și chiar global este deja apreciată. Chiar astăzi, iată, folosim oportunitatea de a celebra ziua noastră aniversară și deopotrivă Ziua Limbii Ucrainene în România, prin organizarea de ample dezbateri tematice privind viitorul comunității noastre, viitorul țării noastre și viitorul Europei.

În povestea frumoasă și remarcabilă a creșterii noastre instituționale au existat și încercări, și obstacole. Au fost și perioade complicate, marcate de tentative ciclice de dezbinare și de subminare a identității noastre etnice și a coeziunii organizaționale. Neprieteni din țară, deseori sprijiniți din state care se opun parcursului european al României, au încercat să saboteze evoluția noastră, să ne dezbină și să slăbească identitatea noastră ucraineană. Ce nu știau aceștia? Că lupta pentru valori este în ADN-ul nostru. Am învățat să luptăm pentru visul nostru, pe care ni le-au dat Părinții Fondatori.

De-a lungul anilor, educația și religia au reprezentat priorități fundamentale pentru comunitatea ucraineană din România. Am clădit totul pe baza accesului la învățământ în limba noastră maternă și pe dreptul de a folosi liber limba ucraineană în școli și biserici.

Pentru perioada următoare, ne propunem direcții strategice ambițioase și orientate spre viitor:

a. Pe plan extern: menținerea și dezvoltarea vocației europene și euroatlantice a României; susținerea parcursului european al Ucrainei și Republicii Moldova; consolidarea relațiilor bilaterale strategice dintre România și Ucraina; o pace justă și durabilă în Ucraina, participarea activă la reconstrucția Ucrainei, promovarea exemplelor și modelelor de bune practici ale României în afara țării;

b. Pe plan intern: creșterea calității vieții comunității ucrainene din România; protejarea, consolidarea și dezvoltarea identității noastre ucrainene specifice; consolidarea coeziunii instituționale a Uniunii; dezvoltarea dialogului și a cooperării cu celelalte minorități din România; creșterea rolului nostru în promovarea unor politici publice de impact și a valorilor și principiilor europene; consolidarea rolului nostru în plan național, pentru stabilitatea și dezvoltarea națională pe termen lung.

Principalul nostru partener va rămâne în continuare Statul Român, căruia îi exprimăm și astăzi întreaga noastră recunoștință pentru sprijinul constant oferit comunității ucrainene și, în special Uniunii Ucrainenilor din România.

În același timp, Uniunea Ucrainenilor din România va rămâne un partener de încredere pentru toți cei care apreciază România, Ucraina și valorile europene.

Povestea noastră frumoasă de creștere continuă.

Vă mulțumim că sunteți alături de noi în această poveste!



CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

Ziua Bibliotecilor, la Școala Gimnazială „Gellert Sándor” din Micula

În fiecare an, „Ziua Bibliotecilor din Ucraina” ne oferă prilejul de a celebra un loc cu adevărat special, biblioteca, sanctuarul cărților și al cunoașterii.

În perioada 30 septembrie – 1 octombrie a.c., peste 30 de elevi din Micula au marcat această zi prin activități dedicate lecturii, alături de doamna Adriana Bejera Horvat, secretarul tehnic al Organizației locale Micula, jud. Satu Mare, și doamna Monica Ștef, profesor documentarist la Centrul de Documentare și Informare al școlii.

Biblioteca nu este doar un loc unde împrumutăm cărți, ci un spațiu viu al culturii, educației și comunității, un loc care ne invită la lectură, reflecție și descoperirea lumii.



Sărbătorirea acestei zile a avut scopul de a promova lectura și importanța ei în formarea intelectuală și personală a elevilor, dar și de a aduce un omagiu bibliotecarilor, adevărații păstrători ai cunoașterii. Totodată, evenimentul a fost o ocazie de a implica elevii în activități creative și culturale – ateliere de lectură, expoziții de carte, realizarea de semne de carte și cutiuțe cu povești.

Un moment deosebit al sărbătorii l-a reprezentat donația de cărți făcută de elevi, prin care s-a îmbogățit fondul de carte al CDI-ului școlii, care numără acum 4.535 de volume în limbile română, ucraineană și maghiară.

Cărțile donate vor aduce bucurie generațiilor de cititori care vor păși pragul bibliotecii, deschizând, de fiecare dată, o poartă spre lumi magice, spre imaginație și cunoaștere.

Întâlnire transfrontalieră româno-ucraineană găzduită la Tășnad

Sub egida Uniunii Ucrainenilor din România – reprezentată de doamna Liuba Horvat, președinta Filialei Satu Mare a UUR – și a Instituției Prefectului Satu Mare – reprezentată de domnul Radu Iancu, directorul Căminului Prefectului – a avut loc, la data de 1 octombrie 2025, o importantă întâlnire de lucru dedicată consolidării colaborării transfrontaliere româno-ucrainene.



Evenimentul s-a desfășurat la Primăria orașului Tășnad, care a găzduit delegațiile participante, căror le mulțumim pentru sprijinul acordat.

La întâlnire a fost prezentă o delegație oficială din Ucraina, formată din: Myroslava Levch, șef al managementului administrativ al Consiliului Regiunii Transcarpatia, Vitalii Liubka, viceprimarul orașului Vynohradiv, primarii comunelor Koloceava, Horincevo, Dovhe, Korolevo și Drahovo (regiunea Transcarpatia), Miliukov Olexandr, directorul Spitalului Raional Vynohradiv, Janna Mykytiuk, directorul Școlii Speciale de grad I-III a Consiliului Regional Transcarpatia, din orașul Hust.

Din partea României, au participat primarii comunelor Crucisor, Valea Vinului și Pomi.

Discuțiile s-au axat pe dezvoltarea colaborărilor instituționale și administrative între autoritățile locale din Ucraina și România. Întâlnirea de la Tășnad reprezintă continuarea dialogului inițiat la Vynohradiv, în cadrul reuniunii din 23 septembrie 2025, unde reprezentanții UUR și ai Prefecturii Satu Mare, împreună cu partenerii ucraineni, au convenit asupra necesității intensificării relațiilor de bună vecinătate.

Prin implicarea Uniunii Ucrainenilor din România și cu sprijinul autorităților județene sătmărene, colaborarea transfrontalieră este extinsă atât prin consolidarea parteneriatelor existente, cât și prin identificarea de noi parteneri instituționali. Aceste demersuri sunt cu atât mai importante în contextul geopolitic actual, care impune solidaritate, cooperare și stabilitate între comunitățile aflate de-o parte și de alta a graniței.

Suntem conștienți că aceste parteneriate vor aduce beneficii concrete pentru toate comunitățile implicate și vor consolida relațiile frățesti dintre administrațiile publice locale și instituțiile partenere din România și Ucraina.

Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, prezintă la celebrarea „Zilei Unității Germaniei”

La data de 2 octombrie 2025, prof. Maria Szabo-Condrei, președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, a onorat invitația consulului Republicii Federale Germania la Timișoara, Anja Zougouari, participând la festivitatea dedicată „Zilei Unității Germaniei”, desfășurată la Casa Adam Müller Guttenbrunn.



Această zi deosebită, sărbătorită anual în întreaga lume de către comunitățile germane, reprezintă un simbol al unității, libertății și cooperării – principii esențiale care stau la baza relațiilor interculturale din județul Timiș. Evenimentul a reunit într-un cadru festiv numeroase personalități din viața politică, administrativă și diplomatică a județului, precum și reprezentanți ai diferitelor minorități etnice, consolidând ideea unei comunități unite prin respect și prietenie.

Printre oficialitățile prezente, s-au numărat: Ovidiu Ganț – deputat în Parlamentul României din partea comunității germane; Paula-Ana Romocean –

viceprimar al Municipiului Timișoara; Dejan Popov – subprefect al județului Timiș; Alexandru Adrian Iovescu – vicepreședinte al Consiliului Județean Timiș.

Participarea dnei Szabo-Condrei la acest eveniment a subliniat deschiderea și implicarea constantă a Filialei Timiș în promovarea dialogului interetnic și a relațiilor de colaborare dintre comunitățile din regiune. Prezența acesteia la un eveniment de asemenea importanță reflectă dorința de a consolida legăturile culturale și de a contribui la dezvoltarea unui climat bazat pe respect și înțelegere reciprocă.

Prin astfel de momente, Uniunea Ucrainenilor din România confirmă rolul său activ în susținerea diversității culturale și a cooperării între comunitățile etnice, contribuind la coeziunea și armonia socială din județul Timiș.

Reprezentanța Constanța a UUR, prezintă la spectacolul aniversar „35 de ani de unitate germană”

La 3 octombrie 2025, secretarul Uniunii Ucrainenilor din România – Reprezentanța Constanța a participat la spectacolul aniversar „35 de ani de unitate germană”, eveniment organizat de Forumul Democrat al Germanilor din Constanța, în colaborare cu Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța, cu prilejul celebrării Zilei Unității Germane.

Comunitatea germană din Constanța a marcat această zi prin artă, muzică și dans, promovând atât tradițiile comunitare, cât și dialogul intercultural local.

Evenimentul de la Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” a oferit publicului o experiență completă, de la jazz și folclor la pictură și fotografie. Manifestarea artistică a avut loc în Aula Bibliotecii Județene și a inclus momente muzicale, dansuri și expoziții.

În deschiderea evenimentului, președintele Forumului Democrat al Germanilor din Constanța, doamna Annemarie Czernak, a salutat călduros prezența la eveniment a reprezentanților comunității



ucrainene locale și a exprimat, în numele comunității germane din Constanța, speranța că Ucraina și poporul ucrainean vor avea parte de pacea justă și pe termen lung pe care o merită.

O surpriză plăcută deosebită a reprezentat-o includerea, în recitalul muzical de la debutul evenimentului, a unui vechi cântec popular ucrainean, „Spune-mi unde au dispărut florile?”, tradus și adaptat pe plan local în limba germană.

În cadrul spectacolului s-a marcat, simbolic, momentul căderii/distrugerii zidului Berlinului ca punct de plecare pentru procesul de refacere a unității germane.

Participarea la eveniment a reprezentantului UUR – Constanța, prețuirea acordată de Forumul Democrat al Germanilor din Constanța pentru valorile artistice ucrainene și solidaritatea cu poporul ucrainean în aceste momente cumplite de război au confirmat bunele relații existente între comunitatea germană și cea ucraineană din Constanța, precum și dialogul intercultural autentic din orașul și județul Constanța, în general din Dobrogea, în cadrul căruia comunitatea ucraineană își consolidează vocea și prezența.

(Continuare la pagina 6)

DIN ACTIVITATEA CONDUCERII UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat, pentru data de 18–19.10.2025, la sediul Organizației locale Lunca la Tisa a UUR, situat în localitatea Lunca la Tisa, județul Maramureș, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate cu privire la situația financiar-contabilă pentru luna septembrie 2025 și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și din verificarea deconturilor transmise de președinții de filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna noiembrie a.c., care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice, și anume: „Ziua Limbii Ucrainene” – Filiala Arad; „Serată ucraineană” – Filiala Bihor; „Ziua Internațională a Studenților” – Filiala Bihor; „Concurs de șah” – Filiala Bihor; „Ziua Limbii Ucrainene” – Filiala Botoșani; „Comemorarea victimelor Holodomorului” – Filiala București; „Comemorarea scriitorilor ucraineni din România” – Filiala București; „File din istorie – Holodomorul” – Filiala Caraș-Severin; „Concurs de creație literară și inițiere în cercetare științifică” în cadrul evenimentului „Ziua limbii Ucrainene în România” – Filiala Cluj; „Cel mai iubit sfânt al copiilor” în cadrul Clubului copiilor ucraineni; „Ziua Limbii Ucrainene” – Filiala Galați; „Ziua Internațională a Studenților” – Filiala Galați; „Excursie – schimb de experiență cu Filiala Tulcea” – Filiala Iași; „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate” – Filiala Satu Mare; „Omagiarea scriitoarei Olha Kobyleanska” – Filiala Suceava; „Să ne cunoaștem trecutul – Holodomorul din Ucraina anilor 1932–1933” – Filiala Suceava; „Lumânarea nestinsă – victimele Holodomorului” – Filiala Timiș; „Ziua Limbii Ucrainene” – Filiala Timiș; „Limba ucraineană – graiul lumii” – Sediul din Constanța. Majoritatea devizelor prezentate de filiale și de comisiile de specialitate au fost aprobate.

În continuarea lucrărilor, președintele UUR a prezentat referatele de necesitate pentru luna noiembrie 2025. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiectelor de

uz casnic și gospodăresc, achiziția de materiale consumabile, renovarea sediilor etc. În urma debaterilor, au fost aprobate toate referatele.



Au urmat, ca puncte distincte pe ordinea de zi, analizarea propunerilor editoriale pentru trimestrul IV al a.c., unde a fost aprobată tipărirea lucrării „25 de ani de la înființarea specializării Limba și literatura ucraineană la Facultatea de Litere – Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca – volum aniversar”, și stadiul investițiilor Uniunii, unde s-a discutat despre finalizarea investiției de la sediul Organizației Locale Lunca la Tisa a UUR, inaugurată în ziua de 19 octombrie, care prevede un nou spațiu de joacă și sport pentru copii, amenajarea completă a zonei de recreere cu un teren de fotbal modern, pavaj nou și elemente de siguranță, oferind copiilor un spațiu sigur, atractiv și bine echipat pentru activități sportive și de joacă. Tot aici au fost discutați ultimii pași în finalizarea investiției de la Ulma, județul Suceava, unde Uniunea construiește un sediu pentru comunitatea locală.

În continuare, Consiliul a analizat situația învățământului în limba maternă ucraineană, cu participarea doamnei Mariana Bilici, consilier în cadrul Ministerului Educației, precum și a inspectorilor de specialitate din județele Timiș, Maramureș și Suceava, respectiv doamna Maria-Szabo Condrei, doamna Angelica Veronica Miculaiciuc și domnul Ilie Sauciu. În cadrul acestui punct, au fost analizate evoluțiile educației în limba ucraineană la nivelul tuturor județelor în care aceasta este studiată, fiind subliniate cele mai recente demersuri realizate pentru dezvoltarea învățământului în limba ucraineană, inclusiv decizia recentă a Inspe-

toratului Școlar Județean Maramureș de a aproba înființarea a șase grupe de studiu al limbii ucrainene materne în unități de învățământ din Sighetu Marmatei și Vișeu de Sus, o inițiativă care oferă copiilor șansa de a învăța și păstra limba maternă și o măsură care va permite, în premieră, creșterea semnificativă a numărului de elevi care studiază limba ucraineană la nivel liceal, și nu numai.

În continuarea lucrărilor, alături de membrii Comitetului Filialei Maramureș a UUR, a tuturor președinților organizațiilor locale ale UUR din județul Maramureș și a angajaților filialei, a fost analizată activitatea curentă a filialei, evoluția și demersurile întreprinse deja în activitatea Uniunii, pentru a răspunde și mai bine nevoilor comunității ucrainene, inclusiv prin îmbunătățirea comunicării cu membrii acesteia, creșterea numărului de activități și diversificarea și reactualizarea planului cultural de evenimente, precum și demersurile viitoare în vederea eficientizării activității filialei.

Tot în cadrul lucrărilor ședinței, a fost prezentată activitatea deputatului UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, interpellările și întrebările adresate membrilor Guvernului, care au vizat în principal subiecte legate de probleme specifice identificate în mijlocul comunității ucrainene și de buna desfășurare a procesului de învățare în limbile minorităților naționale, inclusiv constituirea și selecția grupurilor de lucru pentru elaborarea programelor școlare în limbile minorităților naționale, cu accent pe disciplina Limba și literatura ucraineană maternă, alături de ultimele demersuri și propuneri la nivel legislativ, inclusiv adoptarea inițiativei legislative privind modificarea și completarea art. 12 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, al cărei coautor este deputatul UUR, precum și desfășurarea întâlnirilor la nivelul comunităților ucrainene din întreaga țară.

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, au fost analizate și dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, unde Consiliul UUR a luat act atât de invitația Congresului Mondial al Ucrainenilor de a participa la Forumul Ucrainenilor din Europa de Est, cât și de invitația Departamentului pentru Relații Interetnice privind participarea la „Cursul de formare pentru jurnaliști, editori și prezentatori privind combaterea antisemitismului, rasismului, xenofobiei și discursului de ură în mass-media audiovizuală”.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Președintele UUR condamnă atacul rusesc asupra unei grădinițe din Harkiv

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a condamnat public, printr-un mesaj transmis la data de 23 octombrie, atacul rusesc cu drone, din ziua de 22 octombrie, care a vizat o grădiniță din orașul Harkiv. În declarația sa, acesta a subliniat gravitatea incidentului, în care un bărbat și-a pierdut viața, iar zeci de copii au fost expuși unui pericol extrem, denunțând totodată violența împotriva civililor și încălcarea flagrantă a normelor internaționale.

„Condamn cu fermitate recentul atac rusesc cu drone asupra unei grădinițe din Harkiv, care a expus 48 de copii unui pericol imens, provocându-le, totodată, puternice șocuri emoționale. Din păcate, în urma exploziei, un bărbat și-a pierdut viața. Acest act brutal, îndreptat împotriva unui loc destinat siguranței și educației copiilor, este inacceptabil și reprezintă o încălcare flagrantă a drepturilor fundamentale ale omului și a normelor inter-

naționale. Violența împotriva civililor, în special împotriva copiilor, este o crimă care nu poate rămâne nepedepsită. Comunitatea internațională



trebuie să fie solidară și să acționeze ferm, iar cei responsabili trebuie trași la răspundere, pentru ca astfel de tragedii să nu se mai repete. Transmit sincere condoleanțe familiei victimei și îmi exprim solidaritatea deplină cu copiii afectați, cu părinții acestora și cu întreaga comunitate din Harkiv. Protecția copiilor și respectarea spațiilor sigure pentru educație și dezvoltare trebuie să rămână o prioritate absolută, oriunde în lume, indiferent de contextul conflictelor. Acest atac ne reamintește că trebuie să fim vigilenți și uniți în apărarea celor mai vulnerabili dintre noi. Nicio justificare nu poate legitima atacul asupra inocenței și a viitorului copiilor”.

Sursa: www.uur.ro

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

Crâmpie de cântec și dans ucrainean, la Târgul de toamnă „Produs în Bucovina”

Sâmbătă, 4 octombrie, publicul prezent la Târgul de toamnă „Produs în Bucovina”, desfășurat la Iulius Mall Suceava, a avut parte de momente artistice pline de culoare și emoție oferite de ansamblul de dansuri „Kozaciok” din Bălcăuți și de grupul vocal „Vocile Negostinei”.

Evenimentul, unul dintre cele mai așteptate din județ, a reunit tradiții, gastronomie și valori autentice bucovinene, fiind organizat de Consiliul Județean Suceava, prin Centrul Cultural „Bucovina”, în parteneriat cu Asociația „Produs în Bucovina”, Iulius Mall Suceava, Primăria municipiului Suceava, Muzeul Național al Bucovinei și Direcția Silvică Suceava.

Scopul târgului este acela de a promova produsele tradiționale locale, de a încuraja meșteșugurile populare autentice și de a susține creatorii populari în păstrarea și valorificarea tradițiilor moștenite din generație în generație. Vizitatorii au putut admira și cumpăra produse meșteșugărești, preparate culinare tradiționale, dar și obiecte de artă populară specifice diferitelor zone etnografice ale Bucovinei.

În acest cadru plin de farmec, ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți, coordonat de Petru Șoiman, a oferit un spectacol plin de energie, armonie și grație. Tinerii dansatori au adus în fața publicului crâmpie de dansuri ucrainene, pline de vivacitate și



expresivitate, evidențiind bogăția multiculturală a Bucovinei. Mișcărilor lor precise, costumele tradiționale viu colorate și entuziasmul transmis de pe scenă au cucerit publicul, care i-a răsplătit cu aplauze călduroase. Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România a asigurat transportul ansamblului în vederea participării la eveniment.

Alături de ei, grupul „Vocile Negostinei”, îndrumat de Antoneta Chideș, a impresionat prin interpretarea unor cântece tradiționale ucrainene, pline de sensibilitate și dor, aducând în prim-plan frumusețea limbii și a melodicității specifice comunității ucrainene din zonă. Vocile armonioase ale interpretelor au completat atmosfera de sărbătoare, creând o punte între tradițiile ucrainene și cele românești care conviețuiesc în această regiune binecuvântată.

Prin prestațiile lor deosebite, ansamblul „Kozaciok” și grupul „Vocile Negostinei” au demonstrat, încă o dată, că Bucovina este un spațiu al diversității culturale, unde dansul, cântecul și tradițiile fiecărei comunități contribuie la identitatea comună a regiunii. Participarea lor la Târgul „Produs în Bucovina” a adus o notă de autenticitate și emoție, reamintind publicului importanța păstrării și promovării patrimoniului cultural local.

„Ziua Internațională a Animalelor” – o lecție de responsabilitate și iubire față de toate viețuitoarele

Sâmbătă, 4 octombrie, elevii clasei a V-a de la Școala Gimnazială Paltinu, îndrumați de prof. Constantina Bursuc, au marcat „Ziua Internațională a Animalelor” printr-o serie de activități educative și recreative menite să dezvolte respectul și empatia față de toate ființele vii.

Scopul acestei acțiuni a fost conștientizarea importanței protejării animalelor și înțelegerea faptului că fiecare dintre noi are un rol în crearea unui mediu sigur și prietenos pentru ele. Elevii au discutat despre responsabilitatea oamenilor în îngrijirea și ocrotirea animalelor, despre drepturile acestora și despre modurile prin care poate fi prevenită cruzimea față de animale.

Activitatea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă și plină de entuziasm. Copiii au participat la jocuri educative, dezbateri și activități creative, realizând desene, colaje și mesaje dedicate prietenilor necuvântători. Prin intermediul acestor activități, cei mici au înțeles că animalele nu sunt doar prieteni de joacă, ci ființe care merită iubire, grijă și protecție.



Elevii au rămas cu amintiri frumoase și impresii pozitive, iar mulți au mărturisit că au învățat lucruri noi despre comportamentul responsabil față de animale și că vor încerca să devină mai atenți și mai implicați în protejarea lor. Activitatea a fost o lecție de empatie și respect, o ocazie de a reflecta asupra legăturii profunde dintre oameni și animale. Astfel de acțiuni îi ajută pe copii să devină cetățeni responsabili și conștienți, care respectă viața în toate formele ei.

„Ziua Internațională a Animalelor” este sărbătorită anual pe 4 octombrie, dată aleasă în memoria Sfântului Francisc de Assisi, cunoscut drept ocrotitorul animalelor și al mediului. Această zi a fost proclamată oficial în 1931, la un congres internațional pentru protecția animalelor, desfășurat la Florența, în Italia. De atunci, milioane de oameni din întreaga lume marchează această zi prin activități dedicate protejării și celebrării tuturor viețuitoarelor.

Prin organizarea acestei activități, Școala Gimnazială Paltinu demonstrează preocuparea constantă pentru educația ecologică și morală a elevilor, contribuind la formarea unei generații care înțelege și respectă echilibrul dintre om și natură.

Uniunea Ucrainenilor din România sprijină cu consecvență activitățile educative care promovează respectul, empatia și grija față de semeni și față de natură, considerând aceste valori fundamentale pentru dezvoltarea armonioasă a tinerei generații.

Consfătuirile județene ale cadrelor didactice care predau limba ucraineană în județul Timiș

La data de 6 octombrie a.c., la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj s-au desfășurat consfătuirile județene ale cadrelor didactice care predau limba ucraineană în unitățile de învățământ din județul Timiș.

Activitățile metodice au fost coordonate de prof. Maria Szabo-Condrei, inspector școlar pentru limba ucraineană în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș. În calitate de reprezentant al inspectoratului școlar, aceasta a subliniat importanța colaborării, a schimbului de experiență și a dezvoltării continue a procesului educațional în limba maternă. Totodată, în calitate de președinte al Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, prof. Szabo-Condrei a încurajat cadrele didactice să desfășoare activități educative în limba maternă, astfel încât copiii să fie

familiarizați de la o vârstă fragedă cu valorile, tradițiile și obiceiurile comunității ucrainene.

De asemenea, s-a pus accent pe implicarea elevilor în evenimentele culturale organizate de Filiala Timiș a UUR, precum și în competițiile școlare, în special Olimpiada de Limba Ucraineană, considerată o modalitate importantă de afirmare a cunoștințelor și a atașamentului față de limba maternă.



La consfătuiri au participat profesori, învățători și educatori din învățământul cu predare în limba ucraineană, precum și prof. Anda Ursulescu Lungu, directoarea liceului gazdă, care a adresat un mesaj de bun-venit participanților, felicitându-i pentru implicarea și devotamentul lor. În cadrul întâlnirilor au fost analizate problemele și provocările actuale ale procesului instructiv-educativ, stabilindu-se totodată direcțiile metodice pentru anul școlar 2025–2026.

Au fost programate și activitățile din cadrul cercurilor pedagogice, prima întâlnire urmând să se desfășoare în luna decembrie 2025, iar cea de-a doua în luna mai 2026. Totodată, au fost prezentate noile reglementări legislative privind studiul limbii materne și în limba maternă, insistându-se asupra nevoii de a promova identitatea culturală și lingvistică a elevilor, prin activități adaptate nevoilor și vârstei acestora.

Față de anul școlar precedent, colectivul cadrelor didactice care predau în limba ucraineană s-a mărit cu doi dascăli la ciclul preșcolar: Ionela Kvașciuc și Olga Bahnat, de la secția ucraineană a Grădiniței PP nr. 29 din Timișoara, și cu un cadru didactic la ciclul liceal, Adelina Hrezdac, care predă la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, secția ucraineană.

Anul școlar 2025–2026 se anunță astfel unul activ și promițător, cu numeroase proiecte educaționale și culturale, prin care limba, tradițiile și valorile ucrainene continuă să fie transmise noilor generații, contribuind la păstrarea vie a identității comunității ucrainene din Banat.

Discuții importante pe tema viitorului protocol de colaborare cu localitatea Ostryța, Cernăuți

În localitatea timișeană Bethausen a avut loc, la data de 6 octombrie 2025, o întâlnire importantă între autoritățile locale, primarul Ioan Lihoni, vice-primarul Dacian Sârbu și juristul Sebastian Jujoni, și reprezentanții Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România.

Discuțiile s-au axat pe viitorul protocol de colaborare cu localitatea Ostryța din regiunea Cernăuți, Ucraina, precum și pe problemele comunității ucrainene.

La întâlnire au participat și președintele Organizației locale, Vasile Condrei, precum și președinta Filialei Timiș, prof. Maria Szabo-Condrei, care a subliniat că protocolul urmărește consolidarea cooperării culturale, educaționale și sociale între comunitățile ucrainene din România și Ucraina.

Uniunea Ucrainenilor din România, prin Filiala Timiș, joacă un rol esențial în promovarea culturii ucrainene în comuna Bethausen, organizând periodic întâlniri cu autoritățile locale, pentru a identifica

(Continuare la pagina 10)

Nicolae-Miroslav Petrețchi a condus lucrările Adunării Generale Anuale a CMU

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a avut, sâmbătă, 25 octombrie, onoarea de a conduce, pentru al doilea an consecutiv, lucrările Adunării Generale Anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor (CMU), în calitate de președinte al Prezidiului Adunării și vicepreședinte regional pentru Europa de Est al CMU. Evenimentul s-a desfășurat în format de videoconferință și a reunit 185 de participanți din 48 de țări, având ca scop evaluarea activității Congresului și stabilirea direcțiilor strategice pentru anul următor, într-un context internațional marcat de necesitatea consolidării cooperării globale a diasporei ucrainene.

Deschiderea oficială a Adunării Generale din 2025 a fost marcată de mesajul de salut al președintelui Congresului Mondial al Ucrainenilor, Pavlo Grod, urmat de un moment de rugăciune oficiat de Episcopul Stepan Sus, șeful Departamentului Pastoral și Migrație al Bisericii Greco-Catolice Ucrainene. Au urmat mesaje de salut transmise de Andrij Sybiha, ministrul Afacerilor Externe al Ucrainei, de Preafericitul Sviatoslav Șevciuk, Întâistătătorul Bisericii Greco-Catolice Ucrainene, de Preafericitul Mitropolit Epifanie, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe a Ucrainei, precum și de Iryna Kliuchkovska, directoarea Institutului Internațional de Educație, Cultură și Relații cu Diaspora din cadrul Universității Naționale Politehnice din Lviv.

Lucrările au continuat cu adoptarea ordinii de zi, alegerea Prezidiului Adunării — al cărui președinte a fost ales Nicolae-Miroslav Petrețchi —, alegerea Comisiei de Verificare, adoptarea Regulamentului Adunării Generale, precum și aprobarea procesului-verbal al reuniunii precedente.

În continuare, a fost prezentat și adoptat Raportul de activitate al președintelui Pavlo Grod, care a subliniat principalele direcții strategice ale CMU: intensificarea eforturilor de advocacy internațional

pentru susținerea Ucrainei și apropierea sa de integrarea euroatlantică; sprijinirea Forțelor Armate ale Ucrainei și a rezilienței naționale; consolidarea cooperării cu liderii politici și comunitățile ucrainene din peste 80 de țări; promovarea identității culturale, educaționale și spirituale ucrainene; implicarea activă a tinerei generații în procesele strategice ale diasporei.



În cadrul sesiunii, a fost prezentat și raportul programului „Unite With Ukraine”, inițiativa globală de strângere de fonduri a CMU, care furnizează echipamente esențiale pentru susținerea apărătorilor Ucrainei — inclusiv echipamente medicale tactice, vehicule blindate, drone și alte sisteme indispensabile. De la lansarea sa, în februarie 2022, programul a reușit să adune peste 75,3 milioane de dolari.

De asemenea, au fost prezentate și adoptate rapoartele și planificările financiare, între care Raportul Comisiei de Verificare a CMU, Raportul financiar pentru perioada 1 mai 2024 – 30 aprilie 2025, prezentat de vicepreședintele CMU pentru operațiuni financiare, Zenon Poticznyi, Raportul Comisiei de Control a CMU, precum și aprobarea numirii contabilului public al Congresului.

Tot în cadrul lucrărilor, a fost dezbătută și adoptată inițiativa președintelui Pavlo Grod — „Unite With Ukraine”, o amplă platformă globală menită să mobilizeze organizațiile ucrainene de pe toate continentele într-o acțiune coordonată și strategică pentru consolidarea cooperării diasporei în vederea victoriei, reconstrucției și afirmării globale a Ucrainei.

Un moment de importanță deosebită l-a constituit proclamarea anului 2026 drept „Anul Unității Ucrainene Globale”, dedicat întăririi solidarității între ucrainenii din întreaga lume, afirmării identității naționale și mobilizării unei cooperări globale în sprijinul Ucrainei și al comunităților ucrainene.

Adunarea a aprobat, totodată, planul de acțiune pentru anul următor și declarațiile oficiale care reafirmă angajamentul ferm al diasporei ucrainene pentru cauza victoriei Ucrainei, utilizarea eficientă a resurselor internaționale în procesul de reconstrucție și consolidarea unei puternice comunități ucrainene globale, unite în apărarea identității, a democrației și a valorilor naționale.

Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, au participat, alături de Nicolae-Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședinții Vasile Pasenciuc și Ilie Sauciuc, vicepreședinții Ioan Herbil și Ioan Recalo, secretarul general Irina Liuba Horvat, secretarul Consiliului UUR Terezia Șendroi, președintele Filialei Timiș Maria Szabo-Condrei, președintele Uniunii Tineretului Ucrainean din România Alexandru Mocernac, precum și consilierul UUR Fabian Popovici.

Adunarea Generală Anuală a CMU reprezintă principalul for decizional al diasporei ucrainene organizate la nivel mondial — un eveniment important, dedicat evaluării rezultatelor activității Congresului, aprobării planurilor viitoare de acțiune și consolidării rolului rețelei globale de organizații ucrainene în sprijinul Ucrainei, al comunităților din diaspora și al promovării identității naționale pe plan internațional.

Sursa: www.uur.ro

Constituirea a cinci grupe de studiu al limbii ucrainene în cinci școli din Maramureș

Uniunea Ucrainenilor din România salută decizia conducerii Inspectoratului Școlar Județean Maramureș privind constituirea grupelor de studiu al limbii materne ucrainene în cinci unități de învățământ cu predare în limba română din municipiul Sighetu-Marmației și orașul Vișeu de Sus: Colegiul Național „Dragoș-Vodă”, Liceul Tehnologic Marmația, Liceul Tehnologic Forestier, Școala Gimnazială „George Coșbuc” (Sighetu-Marmației) și Liceul Teoretic „Bogdan-Vodă” (Vișeu de Sus). Această măsură vine în sprijinul celor aproximativ 400 de elevi de etnie ucraineană înscriși în aceste instituții de învățământ și răspunde nevoilor reale ale comunității ucrainene din zonă.

Este un rezultat istoric, o continuare a demersurilor constante întreprinse de Uniunea Ucrainenilor din România în ultimii ani, fiind un efect direct al modificărilor aduse Legii învățământului preuniversitar, inițiate în anul 2023 de către domnul Nicolae-Miroslav Petrețchi, președinte al UUR și reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României.

Această evoluție confirmă continuitatea și coerența demersurilor pentru dezvoltarea învățământului în limba ucraineană, urmând recente progrese înregistrate odată cu înființarea primei grupe de preșcolari cu predare în limba ucraineană la Timișoara. Noua decizie, prin care se constituie cinci grupe suplimentare în unități de învățământ de top din județul Maramureș, reprezintă un pas important în consolidarea și diversificarea ofertei educaționale în limba maternă. Prin această măsură, crește numărul total al unităților de învățământ în care se studiază limba ucraineană, fapt ce contribuie la extinderea accesului la educație în

limba maternă și la întărirea rețelei educaționale dedicate comunității ucrainene din România.

Constituirea acestor grupe are o importanță deosebită pentru consolidarea educației în limba ucraineană în județul Maramureș, asigurând continuitatea studiului limbii materne la nivel liceal și posibilitatea ca elevii de etnie ucraineană să învețe în limba maternă în cadrul unităților de învățământ în care sunt deja înscriși. Acest demers contribuie direct la păstrarea și afirmarea identității culturale și lingvistice a comunității ucrainene din România, oferind totodată șanse egale de acces la educația în limba maternă pentru toți elevii, indiferent de profilul sau orientarea lor educațională.

Înființarea acestor grupe nu afectează activitatea și înscrierile la alte unități de învățământ cu predare în limba ucraineană din zonă, ci dimpotrivă, acestea completează și consolidează cadrul educațional existent, contribuind la echilibrul între diversitatea opțiunilor școlare și dreptul la educație în limba maternă, garantat de legislația românească.

Uniunea Ucrainenilor din România subliniază faptul că predarea și învățarea în limba maternă reprezintă un pilon fundamental în formarea personalității elevilor, în dezvoltarea competențelor de comunicare și în consolidarea sentimentului de apartenență la patrimoniul cultural ucrainean. În contextul în care, la nivelul județului Maramureș, peste 3.200 de elevi studiază limba ucraineană sau în limba ucraineană la ciclurile primar și gimnazial, dar doar câteva zeci își continuă studiile liceale în această limbă, decizia de constituire a grupelor de limbă ucraineană reprezintă o soluție corectă, concretă și necesară pentru asigurarea continuității educaționale, conform principiilor consfințite de



Constituția României, care, prin articolul 32, garantează dreptul minorităților naționale de a învăța în limba maternă și de a fi instruite în această limbă.

Prin activitatea sa constantă, Uniunea Ucrainenilor din România sprijină în mod activ procesul educațional — prin dotarea unităților de învățământ, susținerea profesorilor și formarea acestora, acordarea de burse elevilor merituosi, organizarea de tabere, concursuri și activități culturale menite să promoveze valorile, tradițiile și limba ucraineană. UUR va continua să colaboreze strâns cu instituțiile educaționale și autoritățile centrale și locale pentru dezvoltarea unui sistem educațional incluziv și echilibrat, care să răspundă nevoilor tuturor elevilor de etnie ucraineană din România. Totodată, UUR își reafirmă convingerea că investiția în educația în limba maternă este o investiție în viitorul comunității și în coeziunea societății românești, bazată pe respect reciproc, diversitate culturală și egalitate de șanse.

Prin această decizie, statul român își reafirmă angajamentul față de sprijinirea educației în limba maternă, consolidând un cadru legislativ și instituțional respectat la nivel european. România se distinge, astfel, ca un model de bune practici în domeniul protejării și promovării drepturilor minorităților naționale, demonstrând că educația în limba maternă reprezintă un pilon esențial al coeziunii sociale și al dialogului intercultural.

Sursa: www.uur.ro

35 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

(Continuare de la pagina 1)

Ziua a debutat cu sesiunea de socializare și cu expoziția aniversară „35 de ani de identitate și cultură ucraineană în România”, care a reunit fotografii, publicații, documente istorice și materiale reprezentative, contribuind la conturarea unei veritabile retrospectivă a activității comunității ucrainene în ultimele trei decenii și jumătate. În cadrul expoziției, filialele Uniunii Ucrainenilor din România din Maramureș, Suceava, Timiș, Arad, Caraș-Severin, Tulcea, Satu Mare, Cluj, Iași, Botoșani, București și Galați, alături de regiunile partener din Ucraina, Zakarpattia, Ivano-Frankivsk și Cernăuți, au prezentat momente esențiale din parcursul comunității: de la renașterea culturală și religioasă, la începutul anilor '90 ai secolului trecut, la dezvoltarea instituțională, educațională și diplomatică din prezent. Un segment distinct al expoziției a fost dedicat publicațiilor Uniunii Ucrainenilor din România, reflectând evoluția editorială și jurnalistică a organizației și rolul presei în limbile ucraineană și română în consolidarea identității culturale.



În Sala „C.A. Rosetti”, deschiderea oficială a evenimentului, moderată de domnul Vasile Captaru, a debutat, conform tradiției UUR, cu un moment solemn de rugăciune și comemorare în memoria victimelor războiului din Ucraina și în cinstea fondatorilor Uniunii Ucrainenilor din România, cei care au pus bazele unei organizații puternice și durabile, menite să protejeze și să promoveze identitatea ucraineană în România. Rugăciunile au fost oficiate de pr. Mihai Cobziuc, delegatul Patriarhiei Române și consilier eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, alături de pr. Ioan Iaremciuc, paroh al Parohiei Ortodoxe Române Copăcele, de pr. Stepan Sus, episcop al Curiei Arhiepiscopiei Majore de Kiev-Galiția și președinte al Departamentului Pastoral-Migrațional al Bisericii Greco-Catolice Ucrainene, de pr. Vasile Colopelnic, părinte vicar al Vicariatului Greco-Catolic Ucrainean din România, de pr. Roman Ilnițki, secretarul Departamentului Pastoral-Migrațional al Bisericii Greco-Catolice Ucrainene, precum și de Liviu Axinte, vicepreședintele Cultului Creștin Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România, și de pastorul Balla Lorand, director al Departamentului pentru Grupuri Etnice al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, moment de o încărcătură spirituală profundă, care a reafirmat unitatea dintre confesiunile de care aparține comunitatea ucraineană și angajamentul comun pentru pace și solidaritate.

Au urmat alocuțiunile oficiale susținute de reprezentanți ai Administrației Prezidențiale, ai Guvernului României, ai Parlamentului României, ai Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale, ai Camerei Deputaților, ai Radei Supreme a Ucrainei, ai Congresului Mondial al Ucrainenilor, ai Congresului European al Ucrainenilor, ai administrațiilor publice locale și centrale, ai cultelor religioase, ai instituțiilor de învățământ și ai mediului academic, ai instituțiilor culturale, ai agențiilor naționale, ai structurilor de securitate și ai partenerilor internaționali, precum și ai societății civile.

În deschiderea evenimentului, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a subliniat importanța celor 35 de ani de existență a UUR ca perioadă de construcție instituțională și afirmare identitară, evidențiind faptul că dezvoltarea comunității ucrainene s-a bazat atât pe sprijinul liderilor politici vizionari ai statului român, cât și pe contribuția neobosită a etnicilor ucraineni din întreaga țară, care au știut să rămână uniți, să ridice școli și biserici, să păstreze limba maternă și tradițiile, să promoveze cultura ucraineană și să consolideze loialitatea față de statul român în armonie, cu respectul pentru identitatea etnică moștenită din generație în generație.

În continuarea mesajului său, președintele UUR a evidențiat că organizația a devenit, în prezent, un actor instituțional puternic, capabil să elaboreze politici naționale în domenii multiple, să promoveze bune practici la nivel internațional și să unească ucrainenii din întreaga țară într-o comunitate democratică, solidară și activă, implicată în cooperare transfrontalieră, în dezvoltare locală și în construirea de punți durabile între România și Ucraina.

După intervenția Anei-Maria Geană, Consilier de Stat pentru Românii de Pretutindeni în cadrul Administrației Prezidențiale, au urmat mesaje oficiale ale invitaților români și ucraineni, care au luat succesiv cuvântul în cadrul ceremoniei: Adrian Felician Cozma, deputat și vicepreședinte al Camerei Depu-

taților; Varujan Pambuccian, liderul Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale; Mihai Jurca, șeful Cancelariei Prim-Ministrului; Oleksiy Leonov, deputat în Rada Supremă a Ucrainei și copreședinte al Grupului pentru Relații Interparlamentare cu România (intervenție online); Serhiy Babak, deputat în Rada Supremă a Ucrainei și președinte al Comitetului pentru Educație, Știință și Inovații; Tetiana Vasylyvna Berezyna, viceprim-ministru pentru Politici Umanitare al Ucrainei, ministrul Culturii al Ucrainei (intervenție online); Dan Iancu, director general al Departamentului pentru Relații cu Vecinătatea Estică – Ministerul Afacerilor Externe; Kallós Zoltán, secretar de stat în Ministerul Educației; Ciprian Vasile Olinici, secretar de stat în Secretariatul de Stat pentru Culte; Gabriel Bogdan Ștețco, secretar de stat în Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului; Petru Bleda, subsecretar de stat în Ministerul Afacerilor Interne; Alin Popoviciu, vicepreședintele Consiliului Județean Timiș; Ruslan Zaporanyuk, șeful Administrației Regionale (Militare) de Stat Cernăuți; Vasile Demyanchuk, vicepreședintele Consiliului Regional Zakarpattia; Mykhailo Pavliuk, vicepreședintele Consiliului Regional Cernăuți; Dan Cîmpean, director al Directoratului Național de Securitate Cibernetică; Paul Grod, președintele Congresului Mondial al Ucrainenilor (intervenție online); Bohdan Raychynets, președintele Congresului European al Ucrainenilor (intervenție online); și, în încheiere, prof. Ruslan Biloskursky, rectorul Universității Naționale „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți.

Un moment central al programului oficial l-a constituit semnarea acordului de parteneriat dintre Consiliul Județean Timiș și Administrația Regională de Stat Cernăuți, document care întărește colaborarea instituțională între cele două regiuni în domenii precum dezvoltare regională, educație, cultură, proiecte economice și inițiative transfrontaliere cu impact direct asupra comunităților din România și Ucraina. Acordul a fost semnat de către Alin Popoviciu, vicepreședintele Consiliului Județean Timiș, și Ruslan Zaporanyuk, șeful Administrației Regionale (Militare) de Stat Cernăuți, în prezența reprezentanților instituțiilor române și ucrainene, moment care reconfirmă rolul Uniunii Ucrainenilor din România ca facilitator al dialogului bilateral și ca promotor al cooperării regionale.

În încheierea ceremoniei oficiale, a avut loc un moment deosebit de emoționant, dedicat recunoașterii activității desfășurate la conducerea Uniunii Ucrainenilor din România. Prim-vicepreședintele UUR, Vasile Pasenciuc, i-a înmănat, în numele Consiliului (Radei) Uniunii, președintelui UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, o plachetă de recunoștință pentru munca sa neîntreruptă, pentru devotamentul și responsabilitatea cu care conduce organizația și pentru angajamentul constant în apărarea și promovarea identității ucrainene în România.

După sesiunea oficială, programul aniversar a continuat cu cinci paneluri tematice de discuții, care au reunit reprezentanți ai mediului academic, ai administrației publice, ai organizațiilor specializate în cooperare transfrontalieră, ai cultelor, ai mass-mediei și ai comunităților ucrainene.



Panelul I – „Evoluția și identitatea comunității ucrainene din România”, moderat de George Grigorescu, a adus în prim-plan parcursul de peste trei decenii al comunității ucrainene în România, analizând, din perspectivă istorică, culturală și civică, modul în care limba maternă, educația, spiritualitatea, tradițiile și solidaritatea comunitară au contribuit la păstrarea identității etnice și la afirmarea publică a comunității. Conf. univ. dr. Ioan Herbil, pr. Vasile Colopelnic, pr. Mihai Cobziuc, Mihai Traista, Irina Liuba Horvat și Gheorghe Munteanu au subliniat rolul fundamental al Uniunii Ucrainenilor din România în consolidarea instituțională a comunității, în reprezentarea politică și în protejarea limbii materne, evidențiind faptul că UUR a funcționat, în cei 35 de ani de existență, ca un factor de stabilitate, de coeziune și de afirmare identitară, dar și ca un garant al dialogului cu instituțiile statului român. Dezbateră a reliefat caracterul profund intergenerațional al identității comunității ucrainene în România și nevoia de a continua investițiile în educație, cultură și mass-media de limbă ucraineană.

(Continuare la pagina 9)

35 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 8)

Panelul II – „Păstrarea și promovarea limbii materne: educație și cultură materială și spirituală”, moderat de dl prof. Maria Szabo-Condrei, a fost dedicat școlii ca pilon central al identității minoritare și rolului formării cadrelor didactice și al cooperării dintre instituțiile de învățământ din România și Ucraina. Dincer Geafer, prof. Simona Ecaterina Bejan, prof. Nicolae Ciprian Anton, lect. univ. dr. Aliona Bivolaru, prof. univ. dr. Volodymyr Antofiichuk și prof. Petru Belciu au subliniat importanța unei rețele educaționale stabile în limba ucraineană, a manualelor și programelor școlare adaptate, a taberelor, olimpiadelor și competițiilor școlare, precum și a proiectelor universitare comune. Panelul a reliefat faptul că limba maternă nu este doar un instrument de comunicare, ci un vector de identitate, un spațiu de transmitere a valorilor și o garanție a continuității culturale, iar actul educațional, atunci când este dublat de cooperare internațională și suport instituțional, devine fundamentul unui viitor durabil pentru generațiile tinere.

Panelul III – „Comunitățile aparținând minorităților naționale ca punți de legătură în consolidarea cooperării trilaterale România – Ucraina – Republica Moldova”, moderat de dr. Dorin Popescu, a oferit o perspectivă geopolitică, diplomatică și socio-economică asupra rolului minorităților naționale ca mediatori între state, cultivând dialogul, stabilitatea și dezvoltarea regională. Intervențiile lui Dorin Popescu, Cătălin-Gabriel Done, conf. univ. dr. Serhii Hakman, Cezar Grozavu, Vasyl Demyanchuk și Mykhailo Pavliuk au arătat cum proiectele culturale, academice și administrative pot deveni infrastructuri de cooperare internațională și platforme de combatere a izolării, neîncrederii și radicalizării. Panelul a evidențiat potențialul strategic al comunităților ucrainene din România și al comunităților românești din Ucraina în arhitectura cooperării regionale trilaterale, România – Ucraina – Republica Moldova, cu efecte directe asupra educației, culturii, infrastructurii, economiei și securității regionale.

Panelul IV – „Comunicare și diversitate în administrația publică locală: între drepturi și eficiență”, moderat de Alexandru Gheorghe Mocernac, a oferit o privire realistă asupra rolului administrațiilor locale în gestionarea diversității culturale și etnice și în protejarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale. Primarii Ivan Claudiu Brinzanic, Maria Nicoryci, Petru Jecalo, Ioan Cristian Cardaș, Myroslava Levch și Roman Krutyi au împărtășit exemple de bune practici privind utilizarea limbii materne în administrație, investițiile în infrastructura educațională, conservarea patrimoniului cultural și colaborarea transfrontalieră. Dialogul a demonstrat că o administrație modernă poate fi simultan eficientă și identitară, apropiată de cetățeni și conectată la realitățile multiculturale ale comunităților din România și Ucraina.

Panelul V – „Contracararea dezinformării, a propagandei și a manipulării: impactul asupra proceselor politico-sociale la nivel mondial”, moderat de Vasile Captaru, a adus în atenție una dintre cele mai complexe provocări ale spațiului contemporan al comunicării. Anca Doce, Claudia Victoria Nicolae, Alina Cristiana Cristescu și deputatul Ionel-Ovidiu Bogdan au analizat efectele dezinformării asupra democrației, ale propagandei asupra proceselor electorale și ale manipulării asupra comunităților vulnerabile, subliniind necesitatea consolidării alfabetizării media, a colaborării instituționale între mass-media, administrație și structurile de securitate, precum și a protejării minorităților naționale împotriva discursurilor ostile și a incitării la ură. Panelul a reliefat importanța presei responsabile și a sistemelor de alertă și educație socială într-o epocă în care informația devine uneori instrument de destabilizare.

În ansamblu, cele cinci paneluri tematice au demonstrat că Uniunea Ucrainenilor din România nu este doar o organizație reprezentativă, ci o instituție care generează dialog, expertiză, soluții și politici publice. Prin diversitatea temelor, prin calitatea intervențiilor și prin cooperarea dintre vorbitorii din România și Ucraina, dezbaterile au arătat că identitatea culturală, educația, colaborarea transfrontalieră, buna guvernare și protejarea spațiului informațional sunt piloni esențiali ai dezvoltării comunității ucrainene în România și ai consolidării relațiilor româno-ucrainene într-un context european în plină schimbare.

După sesiunile de paneluri, programul aniversar a continuat cu semnarea acordurilor de cooperare între administrațiile publice locale și unitățile de învățământ din România și Ucraina, consolidând rețele de colaborare pentru dezvoltarea locală, educațională, culturală și economică. Au fost semnate acordurile dintre Primăria comunei Săuca – Satu Mare și Primăria Bedevlea – Transcarpatia, dintre Primăria comunei Pișcolt – Satu Mare și Primăria Nadvirna – Ivano-Frankivsk, dintre Primăria comunei Culciu – Satu Mare și Primăria Lysets – Ivano-Frankivsk, dintre Primăria comunei Apa – Satu Mare și Primăria Noua Suliță – Cernăuți, dintre Primăria comunei Remeți – Maramureș și Primăria Biloberizka – Ivano-Frankivsk, dintre Primăria comunei Remeți – Maramureș și Primăria Verhovyna – Ivano-Frankivsk, dintre Primăria comunei Remeți – Maramureș și Primăria Zelenka – Ivano-Frankivsk, dintre Primăria comunei Remeți – Maramureș și Primăria Toporivți – Cernăuți, dintre Primăria comunei Victor Vlad Delamarina – Timiș și Primăria Berehomet – Cernăuți, dintre Primăria comunei Știuca – Timiș și Primăria Horișni Șerivți – Cernăuți, dintre Primăria comunei Bethausen – Timiș și Primăria Lurkivți – Cernăuți, dintre Primăria comunei Izvoarele Sucevei – Suceava și Primăria Seleatyn – Cernăuți, dintre Primăria comunei Ulma – Suceava și Primăria Seleatyn – Cernăuți, dintre Primăria comunei Moldova-Sulița – Suceava și Primăria Vașkivți – Cernăuți, dintre Primăria comunei Dersca – Botoșani și Primăria Velykyi Kuciuriv – Cernăuți, dintre Primăria comunei Hănești – Botoșani și Primăria Kadubivți – Cer-

năuți, dintre Primăria comunei Avrămeni – Botoșani și Primăria Mămăliga – Cernăuți, dintre Primăria comunei Căndești – Botoșani și Primăria Nedăbăuți – Cernăuți, dintre Primăria comunei Știuca – Timiș și Primăria Tysmenytska, Ivano-Frankivsk (UA), dintre Primăria comunei Micula din județul Satu Mare (RO) și UAT Yamnytsia – Ivano-Frankivsk (UA) și dintre Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” Lugoj – Timiș și Liceul Yamnytsia – Ivano-Frankivsk, acorduri care reflectă rezultatele concrete ale activității Uniunii Ucrainenilor din România în direcția dezvoltării comunităților, a cooperării transfrontaliere și a apropierii dintre cele două țări.



Seara aniversară a adus evenimentului o dimensiune profund simbolică, prin desfășurarea Galei Uniunii Ucrainenilor din România, moderată de Fabian Popovici și Mihaela Nistor, un moment dedicat celebrării celor 35 de ani de existență instituțională și de continuitate. Dacă prima parte a aparținut reflecției, analizei și dialogului instituțional, Gala a adus în prim-plan componenta afectivă și identitară a comunității, punând în lumină oamenii care au construit, au păstrat și au transmis mai departe spiritul ucrainean în România.

Atmosfera s-a deschis sub semnul recunoașterii și al recunoștinței, într-o formulă care a reafirmat un adevăr incontestabil: dincolo de proiecte, programe, parteneriate și inițiative, forța Uniunii Ucrainenilor din România se află în oameni, cei care au slujit identitatea ucraineană, limba maternă, tradițiile, cultura și memoria comunității, chiar și în momente dificile.

Primul moment solemn al Galei a fost dedicat membrilor fondatori ai Uniunii Ucrainenilor din România, personalități care, acum mai bine de trei decenii, au pus temelii unei organizații moderne și reprezentative. printre cei invitați pe scenă, s-au aflat figuri emblematice ale începuturilor UUR precum scriitorul și publicistul Mihai Mihailiuc și prof. univ. dr. Ioan Reboșapcă. Ridicarea întregii săli în picioare și aplauzele îndelungate adresate fondatorilor au transformat acest segment într-unul dintre cele mai încărcate emoțional momente ale serii, o recunoaștere colectivă a viziunii, curajului și efortului celor care au pornit pe drumul afirmării identității ucrainene în România.

Gala a continuat cu un moment dedicat membrilor merituosi ai comunității, invitați pe scenă prin intermediul președinților filialelor Uniunii Ucrainenilor din România, într-un demers simbolic care a arătat că evoluția comunității nu se sprijină doar pe marile proiecte naționale, ci și pe activitatea neobosită desfășurată în teritoriu. Au fost omagiați cei care promovează limba ucraineană în școli și în spațiul public, cei care mențin active tradițiile și obiceiurile, cei care sprijină cultura și coeziunea comunitară la nivel local, oameni care, prin efort constant și devotament, asigură vitalitatea comunității ucrainene în fiecare regiune a țării.



Un moment aparte al serii a fost rezervat conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, căreia i-a fost recunoscut rolul determinant în consolidarea organizației și în reprezentarea comunității la nivel instituțional. Președintele Uniunii, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a înmănat distincții membrilor Consiliului (Radei) UUR, colegilor alături de care conduce Uniunea și care își asumă zilnic responsabilitatea de a apăra interesele comunității cu profesionalism, seriozitate și loialitate. În continuarea acestui segment, au fost premiate și echipele redacțiilor Uniunii, precum și angajații departamentului administrativ, în semn de apreciere pentru munca lor constantă, discretă și esențială în desfășurarea proiectelor organizației și în menținerea unei activități instituționale coerente și eficiente.

Un omagiu cultural dedicat limbii ucrainene l-a reprezentat recitalul de poezie, care a pus față în față două generații unite de aceeași dragoste pentru cuvântul ucrainean. Profesorul Mihai Macioca, o viață întreagă dedicată educației și limbii materne, a deschis momentul, fiind urmat de eleva Shendryuk

(Continuare la pagina 10)

35 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 9)

Marta, laureată a Concursului Național de Recitare a Poeziei Ucrainene, o întâlnire simbolică între generația care a format și generația care duce mai departe identitatea ucraineană.

Finalul serii a aparținut ansamblurilor artistice ale Uniunii Ucrainenilor din România, care au transformat scena într-o călătorie prin regiunile în care comunitatea ucraineană trăiește, creează și transmite mai departe tradițiile moștenite din generație în generație. Pe rând, au evoluat artiști și formații din toate colțurile țării, reunind specificul local într-o expresie comună a identității ucrainene: violonista Natalia Pancec din Filiala București, grupul vocal „Yasnytsya” al Filialei Galați, ansamblul „Kolomeika” al Filialei Suceava, grupul vocal „Zadunaiska Sici” al Filialei Tulcea, ansamblul „Cervona Ruja” al Filialei Arad, ansamblul „Sânziene Bănețene” al Filialei Timiș, grupul vocal „Nadiia” al Filialei Maramureș, ansamblul „Primăvara” al Filialei Botoșani, corul „Glasul Ucraine-

nilor” al Filialei Caraș-Severin și trupa de teatru „Favorit” a Filialei București. Prin muzică, dans, port popular și interpretare scenică, fiecare moment artistic a pus în valoare patrimoniul cultural al zonei de proveniență, iar împreună au conturat imaginea unei comunități diverse, dar unitare, în care tradițiile respiră, se reinventează și rămân un liant între generații.

Seara aniversară s-a încheiat într-o atmosferă profund emoționantă, în care comunitatea ucraineană din România a celebrat nu doar trecutul, ci și continuitatea unei identități transmise neîntrerupt, fiind premiați oamenii care au construit Uniunea și cei care duc mai departe cuvântul ucrainean, iar cântecul și dansul au readus în fața publicului forța legăturii dintre generații și sentimentul unei singure comunități, transmitând un mesaj limpede: ucrainenii sunt mai puternici atunci când sunt împreună, iar păstrarea limbii, culturii și tradițiilor înseamnă nu doar supraviețuire, ci dăinuire, o dăinuire care nu este întâmplare, ci alegere, responsabilitate și iubire față de rădăcini.



CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 6)



nevoile comunității și a dezvolta proiecte culturale și educaționale. Exemple recente includ „Atelierele de vară UUR”, dedicate copiilor și tinerilor din comunitățile ucrainene.

Filiala Timiș a UUR pune accent pe promovarea valorilor culturale, păstrarea identității și tradițiilor ucrainene, precum și pe implicarea tinerelor generații în proiecte educative și culturale. Prin astfel de inițiative, comunitatea ucraineană își întărește legăturile transfrontaliere și continuă să dezvolte o identitate culturală vie, transmisă din generație în generație.

„Ziua Mondială a Educației”, sărbătorită la Grădinița cu Program Prelungit nr. 29 din Timișoara

„Ziua Mondială a Educației” a fost sărbătorită la Timișoara și în cadrul Grădiniței cu Program Prelungit nr. 29, secția ucraineană. În România, această zi a fost marcată pentru prima dată în urmă cu 12 ani, fiind introdusă oficial în structura anului școlar 2013–2014.

Prichindeii de la secția de limbă ucraineană au sărbătorit data de 6 octombrie prin jocuri educative, cântece, poezii și activități creative. Prin activitățile desfășurate, doamnele educatoare Ionela Kvașciuc și Olga Bahnat s-au străduit să transforme această zi într-una deosebită, plină de bucurie și învățare, arătându-le copiilor că educația înseamnă mai mult



decât simple lecții – ea este o călătorie a inimii și a minții, o punte între generații și un drum sigur spre un viitor mai bun.

Așadar, cei mici au avut ocazia să-și exprime recunoștința față de cadrele didactice și să înțeleagă rolul esențial al educației în viața lor. Astfel de inițiative contribuie la consolidarea legăturilor între comunități și la promovarea unei educații de calitate pentru toți.

Tot cu acest prilej, au fost realizate și fotografii care au surprins momente pline de emoție și culoare, devenind amintiri prețioase ale unei zile dedicate cunoașterii și bucuriei de a învăța.

Prin sprijinul constant oferit de Uniunea Ucrainenilor din România, educația în limba maternă este încurajată și valorificată, contribuind la păstrarea identității culturale și la formarea unei generații tinere care își cunoaște și respectă rădăcinile.

Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, parte a unei manifestări dedicate artei și comunității

La data de 7 octombrie 2025, Centrul de Proiecte Timișoara, instituție aflată în subordinea Primăriei municipiului Timișoara, a organizat un eveniment dedicat artei contemporane și valorificării patrimoniului local, desfășurat la Muzeul de Transport Public „Corneliu Miklosi”.

La acest eveniment a participat și doamna Maria Szabo-Condrei, președinta Filialei Timiș a Uniunii

Ucrainenilor din România, alături de reprezentanți ai altor comunități etnice din regiune, printre care doamna Anca Panici, președinta Filialei Timișoara a Uniunii Bulgare din Banat – România, și doamna Georgiana Radmila Dragotoiu, manager general al Uniunii Sârbilor din România.

Participanții au vizitat expoziția de lucrări semnată de Dan Perjovschi, unul dintre cei mai apreciați artiști contemporani români, în cadrul proiectului „ROMÂNIA – O retrospectivă 1985–2025”. Vizita a fost ghidată de Mihaela Tilincă, curatoarea secțiunii de artă civică și educație. Expoziția, mai degrabă un laborator interactiv decât o prezentare clasică, reunește documente, ilustrații, hărți conceptuale și obiecte care ilustrează transformarea convingerilor



în acțiuni civice și artistice. Aceasta propune o perspectivă inedită asupra rolului artistului-cetățean, activist și educator, explorând arta ca instrument de implicare socială, dialog și reflecție comunitară.

Evenimentul s-a desfășurat într-un spațiu emblematic pentru oraș, Muzeul „Corneliu Miklosi”, parte a Centrului pentru Artă, Tehnologie și Experiment MultipleXity, un loc care îmbină patrimoniul industrial al Timișoarei cu inovația și expresia artistică contemporană. Clădirea muzeului, construită în anul 1927 ca hală de reparații, găzduiește astăzi o impresionantă colecție de vagoane, tramvaie, troleibuze și utilaje istorice, dar și expoziții, instalații artistice și evenimente culturale.

(Continuare la pagina 11)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 10)

Prin participarea la acest eveniment, Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România a reafirmat importanța dialogului interetnic și a colaborării culturale între comunitățile din județ, în spiritul respectului reciproc, al diversității și al deschiderii față de inițiativele artistice și civice care contribuie la dezvoltarea unei societăți moderne și incluzive.

„Toamna în satul meu” – o lecție despre tradiție și frumusețea locurilor natale

În ziua de 7 octombrie 2025, la sediul Organizației locale Crasna Vișeuului a Uniunii Ucrainenilor din România, s-a desfășurat activitatea educativă intitulată „Toamna în satul meu”, la care au participat șapte elevi din localitate.



Evenimentul, organizat de Cristi Vasile Bejera, secretarul organizației locale, a avut ca scop apropierea copiilor de tradițiile, peisajele și obiceiurile specifice toamnei în comunitatea lor.

Participanții au realizat desene inspirate din viața satului, au discutat despre schimbările aduse de anotimp, despre muncile agricole, dar și despre obiceiurile de toamnă păstrate din generație în generație.

Activitatea a constituit un prilej de reflecție asupra frumuseții satului ucrainean și a legăturii profunde dintre om și natură, dar și o modalitate prin care copiii și-au dezvoltat creativitatea, spiritul de observație și sentimentul de apartenență la comunitate.

Comemorarea Zilei Holocaustului Romilor – eveniment organizat în cadrul proiectului „Rom Baro”

La data de 9 octombrie 2025, în Sala Multifuncțională a Consiliului Județean Timiș, a avut loc un eveniment dedicat Zilei Comemorării Holocaustului Romilor, organizat de Asociația Centrul de Resurse pentru Regenerare Urbană în cadrul proiectului „Rom Baro – dezvoltarea amprente digitale a culturii rrome din Banat”.



La manifestare au fost prezenți numeroși reprezentanți ai instituțiilor publice și ai organizațiilor minorităților naționale: Cornelia Elena Micicoi, prefect al județului Timiș; Dejan Popov, subprefect; Cristian Dinu, inspector școlar pentru minoritatea romă din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș; Barbara Makkai, reprezentantă a Departamentului pentru Relații și Minorități din cadrul Primăriei municipiului Timișoara; Adrian Mirescu, pre-

ședinte și director al Asociației Centrul de Resurse pentru Regenerare Urbană.

În cadrul acestui eveniment, a fost prezentă și dna Maria Szabo-Condrei președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, care a reprezentat comunitatea ucraineană cu demnitate și implicare. În intervenția sa, aceasta a subliniat importanța cultivării memoriei istorice și a solidarității între popoare, evidențiind faptul că tragediile Holocaustului rromilor nu pot fi privite izolat, ci fac parte dintr-un capitol dureros al istoriei europene, care trebuie cunoscut. Totodată, aceasta a făcut o paralelă între suferințele comunității rrome și cele trăite de poporul ucrainean în timpul Holodomorului, o perioadă cumplită din istoria Ucrainei, marcată de înfometare intenționată și distrugere sistematică, menită să anihileze identitatea și spiritul unei națiuni. Prin această remarcă profundă, președinta a reamintit publicului că datoria morală a generațiilor actuale este de a păstra vie memoria victimelor, de a condamna ferm orice formă de intoleranță și de a construi punți durabile între comunități.

Proiectul „Rom Baro – dezvoltarea amprente digitale a culturii rrome din Banat” reprezintă o inițiativă culturală modernă și vizionară, derulată în parteneriat cu Asociația Partida Romilor Pro Europa – Sucursala Timiș, Televiziunea Română – Timișoara și MAGIT ST SRL. Acesta urmărește crearea unei platforme virtuale dedicate promovării culturii rrome din Banat, precum și organizarea a trei evenimente culturale în localitățile Vânători (Arad), Ticvanu Mare (Caraș-Severin) și Saravale (Timiș).

Prin participarea la astfel de evenimente, Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Timiș își reafirmă angajamentul față de dialogul interetnic, solidaritatea între minorități și cultivarea memoriei istorice, valori care stau la baza unei societăți democratice și incluzive.

20 de copii s-au bucurat de activitatea „Ghicește ce e înăuntru”, organizată de Organizația locală Lunca la Tisa

În ziua de 9 octombrie, la sediul Organizației locale Luncă la Tisa a Uniunii Ucrainenilor din România s-a desfășurat activitatea cu titlul „Ghicește ce e înăuntru”, organizată de dna Adriana Fraszin. La activitate au participat 20 de copii, cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani, toți membri sau aparținând comunității ucrainene locale.

Această activitate a avut ca scop principal stimularea curiozității, dezvoltarea simțului tactil și a spiritului de observație al copiilor, într-un cadru distractiv și educativ. Prin intermediul jocului, copiii au fost încurajați să-și folosească imaginația, să coopereze și să comunice între ei, consolidându-se totodată sentimentul de apartenență la comunitate.

Desfășurarea activității a avut loc sub forma unui joc interactiv: fiecare copil era legat la ochi și trebuia



să introducă mâna într-o cutie opacă, în care se aflau diferite legume de toamnă (precum dovleac, morcov, sfeclă, porumb, cartof, ceapă etc.). Fără a le vedea, doar prin atingere, copiii trebuiau să ghicească despre ce legumă este vorba. Activitatea a provocat reacții pline de entuziasm, amuzament și curiozitate, fiecare participant fiind nerăbdător să-și testeze îndemânarea și simțurile.

Pe lângă caracterul recreativ, activitatea a avut și o componentă educativă, oferind copiilor ocazia să învețe mai multe despre legumele specifice toamnei, despre texturile și formele acestora, dar și despre importanța alimentației sănătoase.

La final, toți copiii au fost felicitați pentru participare și au primit diplome simbolice și mici cadouri, în semn de apreciere pentru implicare și curaj.

Uniunea Ucrainenilor din România, prin Organizația sa locală din Lunca la Tisa, a avut un aport esențial în organizarea activității. Aceasta a asigurat spațiul necesar desfășurării jocului și materialele utilizate (cutii, legume, eșarfe pentru legat la ochi).

Activitatea „Ghicește ce e înăuntru” se înscrie în seria de evenimente desfășurate sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, menite să contribuie la educația informală, coeziunea comunitară și promovarea valorilor culturale și sociale în rândul tinerii generații.

„Chemarea străbunilor” – punte de legătură între România și Ucraina prin credință, cultură și educație

La Vatra Dornei, în perioada 9-10 octombrie 2025, s-a desfășurat Simpozionul Internațional „Chemarea străbunilor: istorie și credință pentru viitorul românilor de pretutindeni”, un eveniment de o înaltă ținută academică și spirituală, organizat în cadrul seriei de manifestări „Rădăcini și înălțări: istorie și duh românesc între Suceava și Cernăuți”. Proiectul este inițiat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, în parteneriat cu Guvernul României, prin Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, și își propune să reafirme legăturile profunde care unesc comunitățile românești din nordul Bucovinei și din țară.



Gazda evenimentului, pr. Mihai Cobziuc, consilier eparhial în cadrul Biroului Relații cu minoritățile și promotor al manifestării, a deschis lucrările, amintind că denumirea „Chemarea Străbunilor” nu este doar o metaforă, ci o voce interioară care ne amintește de valorile ce au modelat destinul acestui neam: credința, demnitatea, curajul și dragostea de țară”.

Participarea domnului Ilie Sauciuc, în calitate de inspector școlar pentru minoritatea ucraineană în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava și în calitate de președinte al Filialei Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, la această manifestare a subliniat spiritul de conviețuire armonioasă, specific Bucovinei, un teritoriu în care românii și ucrainenii au împărtășit de-a lungul timpului tradiții, credință și respect reciproc. Prezența sa arată deschiderea către dialogul intercultural și interetnic, reafirmând importanța colaborării dintre comunitățile din România și Ucraina pe plan religios, cultural și educațional.

(Continuare la pagina 12)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 11)

Simpozionul a reunit numeroase personalități din România și Ucraina — clerici, istorici, etnologi, profesori universitari — care au adus în atenția publicului teme relevante pentru istoria și spiritualitatea românească. Printre participanți s-au numărat prof. dr. Daniel Hrenciuc, lect. univ. dr. Natalia Lazăr, pr. Marius Alexandru Lazăr, precum și oaspeți de seamă din Cernăuți: prof. Ana-Maria Melnic-Calancea, prof. Natalia Demciucena, prof. Iurie Levciuc, prof. drd. Maria Calancea și prof. dr. Gheorghe Postevca.

Lucrările prezentate au evidențiat multiplele planuri de colaborare româno-ucrainene în zona Bucovinei prin cercetarea și conservarea patrimoniului românesc din Ucraina. Comunicările științifice au abordat teme precum identitatea culturală a comunităților românești, dialogul intercultural, tradițiile bucovinene și formele contemporane de expresie artistică.

Momentele artistice oferite de ansamblul „Gura Izvorului” din Vatra Moldoviței, coordonat de Ilaria Pușcă, orchestra de muzică populară românească „Mugurel” din Cernăuți, coordonată de artistul emerit al Ucrainei Nicolae Hakman, formația vocal-folclorică „Perla” a Școlii Populare de Artă și Civilizație Românească „Ciprian Porumbescu”, coordonator Iurie Levciuc, soliștii Gheorghe și Irina Postevca, solista Felicia Oblezniuc și corul „Ecou Dornean”, dirijat de pr. Iulian Borgovan, au adus în sufletele participanților emoția autenticității și unitatea limbii și a cântecului românesc dincolo de granițe.

Scopul manifestării a fost acela de a întări legăturile istorice, culturale și religioase dintre românii din România și cei din nordul Bucovinei, precum și de a promova dialogul, cooperarea și identitatea românească comună. Într-o lume marcată de schimbări și provocări, „Chemarea străbunilor” devine un simbol al unității, al rădăcinilor adânci, care leagă românii de pretutindeni, și al dorinței de a construi un viitor bazat pe credință, educație și respect reciproc.

„Lectura înaripează sufletul”, la Centrul Cultural Ucrainean, eveniment dedicat aniversării scriitorului și publicistului Mihai Mihailiuc

Comitetul Filialei București a UUR a organizat, în ziua de 15 octombrie, cea de-a treia întâlnire a cititorilor cu scriitorii, în cadrul programului „Lectura înaripează sufletul” — Clubul cititorilor, la Centrul Cultural Ucrainean. Evenimentul, desfășurat într-o atmosferă caldă și plină de emoție, a fost dedicat unuia dintre cei mai importanți scriitori ucraineni din România, domnul Mihai Mihailiuc, redactor-șef al publicației „Ukrainskyi visnyk”. Cu acest prilej, participanții au sărbătorit și aniversarea venerabilului autor, care în acest an a împlinit 85 de ani de viață și de slujire a cuvântului.



În deschiderea serii, scriitorul Mihai Hafia Trais-ta, președintele Filialei București a UUR, a transmis salutul președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, și a vorbit despre rolul literaturii în păstrarea identității și limbii ucrainene. Totodată, a prezentat volumele semnate de Mihai Mihailiuc, lucrări care oglindesc memoria comunității, farmecul limbii materne și lumina neobosită a spiritului ucrainean.

La rândul său, Mihai Mihailiuc a evocat momente din viața sa, drumul său prin literatură și presă, dar și începuturile Uniunii Ucrainenilor din România, al cărei fondator este. Cu glasul plin de recunoștință, a vorbit despre prietenie, despre cititori și despre puterea culturii de a uni oameni, destine și generații.

Partea a doua a serii a fost consacrată unui program literar-artistic, care a înnobilit atmosfera cu emoție și rafinament. Evenimentul a fost deschis de renumita violonistă Natalia Pancec, concert-maestru al Filarmonicii „George Enescu”, a cărei interpretare a adus în sufletele celor prezenți vibrația pură a artei. A urmat un recital poetic susținut de poeta ucraineană Ana Zeciu, iar, în încheiere, Trupa de Teatru „Favorit” din cadrul Teatrului Național „Ivan Franko” a încântat publicul cu o adaptare scenică a piesei „Popeliuška” („Cenușăreasa”), într-o interpretare plină de grație și prospețime.

La eveniment au fost prezenți membri și simpatizanți ai Filialei București a UUR, studenți, jurnaliști, scriitori, artiști și iubitori ai frumosului. Oaspeții au simțit cum Centrul Cultural Ucrainean devine tot mai mult un loc viu al întâlnirilor sufletești, un spațiu al dialogului dintre culturi, al prieteniei și al creației.

Într-o lume grăbită și adesea uitucă, această întâlnire a demonstrat că lectura, arta și memoria pot încă „înălța sufletul” — așa cum spune și numele proiectului — și pot aprinde în oameni dorul de frumos și de cuvânt.

Evoluția muzicii, explicată pe larg copiilor din Remetea Mică în cadrul acțiunii „Sunet și timp – Evoluția muzicii”

La data de 11 octombrie, Organizația locală UUR Remetea Mică din județul Timiș a fost gazda unei activități dedicate copiilor din comunitatea etnică ucraineană, legată de evoluția muzicii, coordonată de Nicoleta Hrin, membră al biroului Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România.



Tinerii au descoperit că muzica își are rădăcinile în antichitate, când oamenii foloseau sunetele naturii pentru a crea primele ritmuri. Au aflat apoi că, în Evul Mediu, muzica era strâns legată de biserică, iar, în epocile Renașterii și Barocului, au apărut primii mari compozitori. Clasicismul și romantismul au adus pe scenă opere, concerte și simfonii care continuă să fie interpretate și astăzi.

Un capitol aparte l-a avut vioara, instrument folosit și în cadrul activității, apărută în secolul al XVI-lea, în Italia, și perfecționată de maeștri lutieri renumiți, precum Antonio Stradivari și Giuseppe Guarneri. Copiii au aflat cum este realizat și care este structura acestui instrument, cum ia naștere sunetul prin vibrația corzilor și cum arculul, realizat din păr de cal, dă viață tonurilor.

Activitatea „Sunet și timp – Evoluția muzicii” i-a purtat pe cei mici într-o adevărată călătorie sonoră: au ascultat fragmente muzicale, au făcut comparații între stiluri și au descoperit, cu entuziasm și curiozitate, legătura dintre istoria muzicii și magia instrumentelor.

Această activitate i-a ajutat pe copii să înțeleagă că muzica este un limbaj universal, care unește oamenii din toate colțurile lumii. Prin astfel de activități, Uniunea Ucrainenilor din România contribuie la păstrarea și promovarea valorilor culturale, educative și artistice în rândul tinerei generații, cultivând dragostea pentru muzică, tradiție și identitate.

Aceste momente oferă copiilor nu doar cunoștințe, ci și inspirația de a-și descoperi propriile talente și de a duce mai departe bogăția spirituală a comunității ucrainene din România.

Școlile sucevene au sărbătorit „Ziua Internațională a Pâinii”

Pe 16 octombrie a.c., elevii din mai multe școli sucevene au marcat „Ziua Internațională a Pâinii”, o ocazie specială de a celebra gustul, tradiția și recunoștința pentru acest aliment esențial. Activitățile au avut loc în cadrul unităților școlare, fiind coordonate de profesori dedicați, care au implicat elevii în diverse experiențe educative și creative.



La Școala Gimnazială Paltinu, elevii clasei a IV-a A și copiii de la grupa pregătitoare, sub îndrumarea prof. Constantina Bursuc, au explorat povestea pâinii, de la grâu la produsul finit, simbol al muncii și al tradițiilor noastre. Prin fișe colorate, discuții și activități creative, copiii au învățat câtă grijă, răbdare și iubire se ascund în fiecare fir de grâu și în fiecare bucată de pâine. La final, elevii au participat la o „masă a pâinii”, unde au degustat covrigi, colăcei, baghete și batoane, diferite forme, același gust minunat care ne unește.

Copiii de la Școala Gimnazială Ulma, împreună cu prof. Zebreniuc Iuliana, au descoperit că pâinea nu este doar hrană, ci și simbol al muncii, al răbdării și al comuniunii. Prin activități interactive, discuții și prezentări, au înțeles că în spatele fiecărei bucăți de pâine se află efortul oamenilor care seamănă, îngrijesc, frământă și coc. Participarea la aceste activități a fost un prilej de a reflecta asupra valorii lucrurilor simple și esențiale din viața de zi cu zi.

Elevii de la Școala Gimnazială Argel, coordonați de prof. Cerasela Ciornei, au marcat această sărbătoare prin activități menite să evidențieze importanța unui stil de viață sănătos și a unei alimentații echilibrate. Aceștia au organizat o expoziție de produse de panificație pregătite acasă împreună cu părinții și au aflat informații despre tipuri de pâine, obiceiuri și simboluri asociate acestora, precum și despre modul în care se prepară. În plus, la ora de limba ucraineană, elevii au pregătit salată de fructe, aplicând în practică principiile unei alimentații sănătoase.

Scopul acestor activități a fost promovarea unei educații alimentare și a unui stil de viață sănătos, stimularea creativității și a colaborării între elevi și părinți, încurajarea respectului față de muncă și tradiții, conștientizarea simbolurilor culturale precum pâinea, ca parte a identității noastre.

Acțiunea „Ziua Internațională a Pâinii” a fost o sărbătoare a gustului și, în același timp, o lecție despre răbdare, muncă, comuniune și recunoștință. Prin implicarea activă a elevilor și a cadrelor didactice, această zi a devenit un moment de reflecție asupra valorilor simple, însă atât de esențiale pentru viața noastră de zi cu zi.

Sursa: www.uur.ro

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat duminică, 19 octombrie a.c., la inaugurarea unui nou spațiu de joacă și sport pentru copii din localitatea Lunca la Tisa, județul Maramureș – o investiție importantă realizată de organizația locală a UUR. Proiectul prevede amenajarea completă a unei zone de recreere, cu un teren de fotbal modern, pavaj nou și elemente de siguranță, oferind copiilor un spațiu sigur, atractiv și bine echipat pentru activități sportive și de joacă.

În alocuțiunea sa, Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat bucuria de a fi alături de membrii comunității la realizarea unui proiect care aduce beneficii directe copiilor și familiilor din zonă. El a evidențiat faptul că astfel de investiții contribuie la crearea unui mediu prietenos pentru cei mici și la consolidarea legăturilor intracomunitare. De asemenea, a mulțumit echipei locale pentru implicare și perseverență, în special doamnei Anna Sambor, președinta organizației, care a coordonat proiectul împreună cu prim-vicepreședintele UUR, Vasile Păsenciuc, și vicepreședintele Ioan Recalo. Totodată, Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat că proiectele dedicate copiilor reprezintă investiții în viitorul comunității și contribuie semnificativ la păstrarea identității culturale ucrainene.

Președintele UUR a apreciat sprijinul constant al autorităților statului român, la nivel central și local, care fac posibilă derularea unor proiecte educative și comunitare menite să susțină dezvoltarea copiilor și conservarea valorilor culturale ucrainene. În acest context, el a menționat decizia recentă a Inspectoratului Școlar Județean Maramureș de a aproba înființarea a cinci grupe de studiu al limbii ucrainene materne în unități de învățământ din Sighetu Marmației și Vișeu de Sus – o inițiativă care

PROIECT DE SUCCES PENTRU COPII, LA LUNCA LA TISA

le oferă copiilor șansa de a învăța și de a păstra limba maternă.

„Această măsură va permite, în premieră, creșterea semnificativă a numărului de elevi care studiază limba ucraineană la nivel liceal, și nu numai, contribuind la formarea unei noi generații de tineri care cunosc, apreciază și transmit mai departe limba, valorile și cultura ucraineană. Astfel, limba ucraineană va deveni mai prezentă în mediul educațional, consolidând identitatea culturală și sentimentul de apartenență al copiilor la comunitatea ucraineană”, a declarat Nicolae-Miroslav Petrețchi.

Președintele UUR a subliniat, de asemenea, că astfel de evenimente și investiții nu ar fi posibile fără sprijinul autorităților statului român, cărora le-a transmis mulțumiri pentru modul constant în care susțin comunitatea ucraineană și celelalte minorități naționale. Acest sprijin reprezintă un exemplu de bune practici, pe care Uniunea Ucrainenilor din România îl promovează la nivel internațional, în toate organismele din care face parte.

În încheiere, Nicolae-Miroslav Petrețchi le-a urat celor prezenți să se bucure de această realizare și a exprimat dorința ca noul spațiu de joacă și sport să devină un loc plin de râsete și jocuri, unde se consolidează prietenii. El a adresat mulțumiri tuturor celor prezenți, care, în ciuda vremii reci, au dorit să participe la acest moment de sărbătoare, precum și colegilor din cadrul Consiliului (Radei) UUR, pentru sprijinul oferit în realizarea investiției. Totodată, a încurajat continuarea inițiativelor care susțin dezvoltarea copiilor și păstrarea limbii și a tradițiilor ucrainene.

Evenimentul, moderat de doamna Anna Sambor, vicepreședinte al UUR, s-a desfășurat în prezența subsecretarului de stat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, domnul Petru Bledea, a purtătorului de cuvânt al Instituției Prefectului Județului Maramureș, domnul Dan Bucă, precum și a numeroși reprezentanți ai Consiliului (Radei) UUR, ai Comitetului Filialei Maramureș, ai Biroului Organizației locale Lunca la Tisa și ai comunității ucrainene.

Manifestările zilei au inclus un moment religios, oficiat de părintele paroh Iaroslav Clemcovi, inaugurarea oficială a spațiului de joacă prin tăierea panglicii, precum și un program artistic susținut de ansamblurile „Lisorub” din Ucraina, „Veselka” din Lunca la Tisa, „Glasul muntelui” din Poienile de sub Munte, „Kozaciok” din Bălcăuți, alături de solista vocală Simina Colopelnic.

Sursa: www.uur.ro



PETRO HULAK-ARTEMOVSKYI (1790-1865) – DEMASCATORUL SISTEMULUI IOBĂGIST PRIN FABULĂ

Fabula ca gen literar își are originea în Grecia Antică în secolele VI-V î.Hr., când au apărut fabulele acum celebrului Esop. Mai târziu, acestea au fost traduse în latină de Fedru (secolul I î.Hr.), iar, mai apoi, au devenit proprietatea tuturor literaturilor europene, servind drept bază principală pentru intrigi pentru autorii generațiilor ulterioare. O altă sursă de intrigi fabuliste a fost colecția de basme, parabole și fabule indiene „Panchatantra” (secolele III-IV d.Hr.). Atunci au apărut trăsăturile caracteristice ale genului.

După Esop, cei mai de seamă fabuliști au fost: în Franța – Jean de La Fontaine (secolul al XVII-lea) și în Germania – Gotthold Ephraim Lessing și Christian Fürchtegott Gellert (secolul al XVIII-lea).



În ceea ce privește literatura clasică ucraineană, genul fabulei a fost dezvoltat cu succes de Hryhorii Skovoroda, Petro Hulak-Artemovskiy, Levko Borovykovskiy, Ievhen Hrebinka, Leonid Hlibov. De fapt, ei au fost fondatorii genului fabulei în literatura ucraineană și au inițiat mai multe dintre variațiile sale (fabulă-basm, fabulă-parabolă etc.).

Fabula ucraineană a constituit unul dintre primele forme de protest împotriva auzirii țărănimii de către țarismul rus, întrucât, după cum afirmă Zamfir C. Arbore, în volumul „Rusia Țaristă – asupritorea Popoarelor” (apărut la Editura Uniunii pentru liberarea Ucrainei, București, 1914), „nu

există în Europa o altă țară unde starea politică, economică și socială a popoarelor să fie așa de mizerabilă ca – în Rusia Țaristă”.

Primul autor de fabule cu rezonanță socială și politică a fost Petro Hulak-Artemovskiy, considerat unul dintre cei mai de seamă fabuliști ai literaturii ucrainene. Drept urmare, la data de 25 octombrie a.c., Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, în colaborare cu specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai”, a organizat manifestarea cultural-științifică „235 de ani de la nașterea fabulistului Petro Hulak-Artemovskiy (1790-1865)”.

În debutul evenimentului, au răsunat imnurile de stat ale României și Ucrainei, după care președintele Filialei clujene, conf. univ. dr. Ioan Herbil, i-a pus în temă pe cei prezenți în privința pricipalelor momente ale acțiunii.

Componenta științifică a acțiunii a fost inițiată de către Lavinia Sacală, studentă în anul III a specializării Limba și literatura ucraineană, care, în comunicarea intitulată „Petro Hulak-Artemovskiy – unul dintre reprezentanții de seamă ai genului fabulei în literatura ucraineană”, a subliniat faptul că primele scrieri ale lui Artemovskiy îl relevă, pe de o parte, ca pe un adept al tradiției clasicismului, iar, pe de altă parte, ca pe un susținător al noilor stiluri și direcții literare, în special al realismului iluminist, fiind unul dintre reprezentanții de seamă ai renașterii ucrainene timpurii.



În cea de-a doua comunicare, «Петро Гулак-Артемовський – український письменник, вчений, перекладач, поет, байкар» („Petro Hulak-Artemovskiy – scriitor, erudit, traducător, poet, fabulist ucrainean”), studenta Anastasia Fedurean din anul III a aceleiași specializări a realizat un crochiu biografic al scriitorului omagiat, din care cei prezenți au putut afla date inedite ale parcursului personal și profesional al lui Hulak-Artemovskiy, care, în anul 1818, își începe activitatea didactică la Universitatea din Harkiv, unde predă limba polonă, tipărind, totodată, traduceri din proză și articole critice ale scriitorilor polonezi, iar, în 1824, își susține teza de doctorat cu titlul «Ослепление смертных» („Orbirea muritorilor”). La vârsta de 27 de ani a pășit pe cărâmul literaturii. Astfel, la 17 septembrie 1817, a scris în limba ucraineană prima sa poezie – „Adevărata bunătate (Scrisoare către Hrytko Prokaza)”, iar, la sfârșitul anului 1818, în numărul 12 al revistei „Curierul ucrainean” («Український вестник»), Petro Hulak-Artemovski a publicat pentru prima dată o fabulă-„poveste” proprie – «Пан та Собака» („Stăpânul și Câinele”), pe care i-a trimis-o prietenului său Hryhorii Kvitzka Osnovianenko. Astfel s-a născut prima fabulă literară ucraineană în versuri, scrisă într-o limbă vie, vorbită. „Chiar prin primele sale creații, scria S. Iefremov, Hulak-Artemovski se contura ca un poet de prim rang, care nu numai că putea continua începutul lui Kotlearevskiy, ci și să-i dea

o bază mai profundă, întemeiată pe interesele vitale ale vieții”.

Pe lângă fabule și poezii, a publicat, în jurnalul moscovit «Вестник Европы» („Curierul Europei”), baladele «Твардовський» („Tvardovskiy”) și «Рибалка» („Pescarul”), cu vădită înclinație spre romantism. De altfel, Hulak-Artemovskiy devine unul dintre liderii grupului romanticilor de la Harkiv. Din 1829, ocupă funcțiile de profesor universitar și decan, iar, între 1841-1849, cea de rector al Universității din Harkiv.

În comunicarea sa, «„Пан та Собака” – блискучий зразок антикрипосницької сатири» („„Stăpânul și Câinele” – un model strălucit de satiră antiobăgăgistă”), subsemnatul a vorbit audienței despre fabula care i-a adus recunoașterea lui Petro Hulak-Artemovskiy, amintind și de alte creații în limba ucraineană ale autorului: «Справжня добрість» („Adevărata bunătate”) (1817), dedicată lui H. Kvitzka-Osnovianenko, «Солопій та Хівря» („Solopii și Hivrea”) (1819), «Батько та Син» („Tatăl și Fiul”), «Рибка» („Peștișorul”), «Дві пташки в клітці» („Două păsărele într-o colivie”), poezii lirice etc.

În ceea ce privește „Stăpânul și Câinele”, conform mărturiei autorului însuși, fabula are subiect și intrigă proprii, dezvoltate printr-un șir de descrieri și precizări. Aceasta debutează cu descrierea pitorească a unei nopți la țară când doar unul Riabko („Один Рябко, один, як палець, не дрімає”, / Худобу панську, мов брат рідний, доглядає”) păzește bunul stăpânului. În imaginea alegorică a lui Riabko, Hulak-Artemovskiy îl reprezintă pe țăranul cinstit și fidel, care prin muncă asiduă și dăruire năzuiește să i se arate măcar un dram de recunoștință: „Все дума, як би то піддобрились під пана”. Dar eforturile sale sunt „răsplătite” printr-o bătaie cruntă, care însă nu-l răzvrătește, ci-l întristează și mai mult. Absurditatea pedepsirii cuiva complet nevinovat este accentuată de comentariul lui Iavtuh, executantul nemijlocit al poruncilor stăpânului: „Ти винен, бра Рябко, що ніччю розбрехався; / Ти ж знав, що вчора наш у карти пан програвся; / Ти ж знав: Що хто програв, / Той чорта (не тепер на споминки!) здрімає, / Той батька рідного, розсердившись, програє; / Ти знав, кажу, Рябко, що пан не буде спати: / До чого ж гавкав ти?.. нащо ж було гарчати? / Нехай би гавкав сам, а ти б уклавсь тихенько, / Забравшись в ожеред, та й спав би там гарненько”.

Deznădejdea lui Riabko se transformă în furie doar atunci când este bătut a doua oară. Ca răspuns la batjocura stăpânului, câinele răspunde: „Той дурень, хто дурним іде панам служити, А більший дурень, хто їм дума угодити!”. Caracterul lui Riabko se cristalizează pe fondul comportamentului lui Iavtuh, slugă și el, un executant ipocrit și fără principii al capriciilor stăpânului său. El înțelege foarte bine absurditatea pedepsirii lui Riabko, dar o tratează cu falsitate și ironie. Iavtuh reprezintă un alt tip de slugă: viclean și vigilent, care pentru a obține bunăvoința stăpânului este în stare de orice mârșăvie.

Un regal de recitare a fabulelor lui Petro Hulak-Artemovskiy fost pregătit de către Olha Senyshyn, jurnalist și redactor al revistei «Дзвоник» („Clopoțelul”), sub coordonarea căreia câteva dintre participantele din Ucraina au recitat fabule și poezii, după cum urmează: «Справжня добрість» („Adevărata bunătate”) – Liubov Kriuchkovenko; «Солопій та Хівря» („Solopii și Hivrea”) – Iryna Shchur; «Тюхтій та Чванько» („Tiuhtii și Civanko”) – Nadiia Knysh; «Рибка» („Peștișorul”) – Olena Astafieva; «Дві пташки в клітці» („Două păsărele într-o colivie”) – Tetiana Zakharova; «Рибалка» („Pescarul”) – Olena Ponomarenko; «Петро мужик непокорний» („Petro – soțul nesupus”) – Anastasia Deno (Анастасія Дено); «Сину моему» („Fiului meu”) – Lidia Hlyvich; «Батько та Син» („Tatăl și Fiul”) – Olha Pavliuk.

În finalul acțiunii, a fost prezentat volumul „Între dragoste și moarte” de Mihai Hafia Traista, în traducerea lui Stepan Cristian David Traista, apărut cu sprijinul financiar integral al Uniunii Ucrainenilor din România, la Editura RCR Editorial, București, 2025.

Printre participanții la acțiune, au fost prezenți: Alexandru Boțoc-Maliarciuc, vicepreședintele Filialei Cluj a UUR, cadre didactice universitare, studenți, membri ai Filialei clujene, precum și un număr însemnat de oaspeți din Ucraina, care s-au refugiat în orașul de sub poalele Feleacului din calea războiului.

Prin astfel de evenimente, Uniunea Ucrainenilor din România continuă să promoveze identitatea culturală și spirituală a poporului ucrainean, pe de o parte, iar, pe de alta, prin participarea activă a refugiaților la astfel de acțiuni, Uniunea își reafirmă angajamentul asumat în Rezoluția Congresului 9 al UUR, pct. 8, privind „facilitarea integrării refugiaților ucraineni în comunitățile ucrainene din România și în societatea românească, cu atât mai mult punând accent pe puntea de legătură dintre cele două țări vecine, reprezentată de minoritățile naționale”.

Ioan HERBIL

Tradiții și obiceiuri în localitatea Căndești, la Sărbătoarea Satului Bucovinean: rugăciune, binecuvântare și bucurie

Duminică, 26 octombrie 2025, creștinii îl prăznuiesc pe Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, iar comunitatea noastră din localitatea Căndești Bucovina se bucură de faptul că biserica, monument istoric, are hramul acestui mare sfânt.

În acest context, Uniunea Ucrainenilor din România Filiala Botoșani, reprezentată la acest eveniment la nivel județean de către prof. Victor Semciuc și de către Claudia Hrinciuc, inspector școlar pentru limba ucraineană, alături de inspectoratul școlar județean Botoșani, prin prezența domnului Inspector Școlar General, prof. Bogdan Suruciuc, împreună cu părintele Florentin Amarinei și prin implicarea comunității locale a reușit să aducă împreună, în localitatea Căndești Bucovina, oameni valoroși, de la care avem de învățat zi de zi, copii talentați și profesori dedicați.

Sărbătoarea satului bucovinean a cuprins următoarele activități: oficierea Sfintei Liturghii la biserica din sat, oficierea slujbei de mulțumire cu ocazia împlinirii a 50 de ani de viață împreună a familiilor satului bucovinean, recunoașterea meritelor familiilor care duc mai departe tradițiile și obiceiurile comunității, recunoașterea meritelor cadrelor didactice pensionare pentru munca de-o viață în slujba învățământului botoșănean și pentru că de-a lungul timpului au promovat valorile comunității ucrainene, programul artistic cu titlul „Suflet de copil”, organizat de către ansamblul „Primăvara” împreună cu elevii Școlii Gimnaziale Nr. 1 Căndești, coordonați de subsemnata și de către doamna prof. Ailoea Felicia.

Invitații și membrii comunității locale au participat, în zilele de 25 și 26 octombrie a.c., la slujbele religioase cu emoție, cu pace și cu dăruire, în sfântul lăcaș, care, de peste 200 de ani, a fost strămutat pe Valea Siretului, fiind donat de către parohia unui sat din Ucraina locuitorilor satului Căndești Bucovina. La acele vremuri, satul Căndești Bucovina era abia înființat, iar, duminică, oamenii erau nevoiți să meargă pe jos aproximativ 5 km, pentru a participa la Sfânta Liturghie în satul Rogojești. Cu aprobările mitropolitului de atunci, a fost transportată și reconstruită biserica de lemn, care, după cum se poate observa, a rezistat peste timp, azi fiind un monument istoric și un spațiu cu adevărat edenic.

Sâmbătă, 25 octombrie 2025, după vecernie, împreună cu părintele paroh, am organizat o seară duhovnicească, în care am vorbit copiilor despre importanța păstrării identității religioase și culturale, despre rolul satului bucovinean în desăvârșirea

noastră ca OAMENI. Totodată, am avut ocazia, cu bunăvoința părintelui paroh, să vedem și să cercetăm obiecte bisericești unice, care atestă proveniența lăcașului de cult din lemn, dar și a unei evanghelii de sute de ani, scrise cu slove de aur.

Duminică, 26 octombrie 2025, biserica a fost plină, cu toții participând, cu emoție, la Sfânta Liturghie. Aceasta a fost urmată de oficierea slujbei de mulțumire pentru cuplurile din satul bucovinean care și-au sărbătorit nunta de aur (împreună-viețuire de 50 de ani), care a adus umăr lângă umăr familii sărbătorite, unele dintre ele formate din foști învățători, profesori și directori de școală, actualmente pensionari, colaboratori ai UUR și ai IȘJ Botoșani, elevi, tineri din ansamblul „Primăvara”, inspectori, directori și profesori care predau în școlile unde învață copiii noștri.

Părintele Florentin Amarinei și-a arătat aprecierea față de toți cei prezenți, punând accent pe rolul acestui parteneriat desfășurat între instituții.

mai ales prin fapte. Am vorbit despre importanța comunicării dintre oameni și instituții, despre implicarea Uniunii Ucrainenilor din România în viața comunității locale, despre faptul că suntem bucu-roși să ne aflăm în mijlocul comunității, că suntem mândri de oamenii noștri, care constituie un adevărat exemplu pentru tineri. În același timp, am premiat, cu distincții din partea organizației, familii, învățători, oameni dragi pe care îi prețuim cu toții.



Domnul inspector școlar general Bogdan Suruciuc a subliniat faptul că apreciază implicarea Uniunii Ucrainenilor din România în învățământul botoșănean, iar pentru că îi cunoștea pe domnii profesori pensionari a ținut să îi felicite personal, să le mulțumească pentru întreaga activitate dedicată învățământului botoșănean, apreciind, totodată, momentul artistic al copiilor, care au scos în evidență conceptul de unitate în diversitate, prin următoarele cuvinte: „...M-a emoționat, onorat și bucurat întâlnirea cu foștii învățători și profesori care au format caractere, au influențat destine și au scris, prin dăruirea și pasiunea lor, o pagină frumoasă în istoria educației din localitatea Căndești. Felicitări organizatorilor pentru promovarea valorilor autentice ale educației și pentru modul în care au evidențiat importanța unității în diversitate, trăite zi de zi, în comunitățile noastre”.

În calitate de inspector pentru minoritatea ucraineană, de organizator și de reprezentant al Uniunii Ucrainenilor din România Filiala Botoșani la acest eveniment, am ținut să fiu aproape de comunitatea mea cu responsabilitate, cu dăruire, dar

Atmosfera de la acest eveniment a fost cu adevărat specială, pentru că în fața noastră se aflau trei sau patru generații, membrii ai aceleiași familii, oameni care au venit alături de părinții și de bunicii lor de la zeci de kilometri distanță, prieteni ai familiilor, elevi ai învățătorilor premiați, care la revederea dascălului din copilărie au lăcrimat, oameni din comunitatea locală, care au rezonat cu noi și au felicitat familiile premiate.

Uniunea Ucrainenilor din România, împreună cu partenerii săi, a arătat că nu-și uită rădăcinile, că-și prețuiește oamenii, că îi consideră temelia societății în care trăim. În același timp, tinerii prezenți la eveniment au avut un exemplu de bune practici.

Transmitem și pe această cale mulțumiri urmatoarelor familii, care reprezintă un exemplu rar și prețios pentru noi toți: Cornel și Geta Draî, Vasile și Trăienita Hanceriuc, Mihai și Elena Vatamaniuc, Vasile și Elena Scutelnicu, Mihai și Iustina Voloșeniuc, Emilian și Tatiana Sauciuc, Petru și Lucica Cîrlan, Ion și Cornelia Polec, Dumitru și Elena Dutcovici, Mihai și Domnica Matus, Ilie și Eugenia lavorenciuc, Vasile și Domnica Tverdohlib.

În același timp, felicităm învățătorii și profesorii care ne-au pus stiloul în mână, care ne-au educat și ne-au susținut, alături de domnul secretar, alături de meșteri populari și de rapsozi locali, care au făcut cunoscute meșteșugurile etniei noastre și au dat glas cântecului ucrainean: Gheorghe Irimia Moroșan, Olimpia Ivaniciuc, Victor Semciuc, Rodica Giuraniuc.

Domnul primar Ștefan Coțofrec, prezent la eveniment, a felicitat comunitatea, organizatorii și a punctat faptul că numai împreună putem face proiecte importante, cu impact real asupra vieții cetățenilor.

Pentru că a făcut posibilă întâlnirea noastră, aducem alese mulțumiri domnului deputat Nicolae-Miroslav Petrețchi, președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, care ne-a încurajat să propunem acest parteneriat Uniunii, care de fiecare dată a susținut proiectele noastre și care, asemenea unui părinte, a știut să corecteze imperfecțiunile și să ne ajute să progresăm.

Claudia HRINCIUC



Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

O dată pe an, Biserica lui Hristos dreptmăritoare prăznuiește pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil împreună cu soborul tuturor îngerilor. Prin cuvântul *arhanghel* înțelegem *mai mare peste îngeri* sau *cel dintâi dintre îngeri*. Îngerul înseamnă vestitor, pentru că îngerii vestesc pe pământ și fac cunoscută oamenilor voia lui Dumnezeu. De asemenea, îngerii sunt duhuri slujitoare, cum spune proorocul David: „Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri și pe slugile Tale pară de foc” (Psalmul 103,5). Ei au fost creați de Dumnezeu mai înainte de om și de lumea văzută, dar nu prin cuvânt, ci, numai cât a gândit, Dumnezeu i-a și creat.

Îngerii sunt împărțiți, după învățătura Sfinților Părinți, în nouă cete, iar fiecare ceată are o anumită misiune de îndeplinit în cer și pe pământ. Îngerii sunt duhuri, adică au trupuri nemateriale, nemuritoare sau, după cum spune Sfântul Apostol Pavel, au trupuri cerești, adică trupuri îngerești, care sunt deosebite de cele pământești ale oamenilor, care sunt muritoare. Scopul principal pentru care au fost creați îngerii, care formează lumea nevăzută, este pentru a-l slăvi neîncetat pe Dumnezeu. Apoi, pentru a împlini întru toate voia Lui, pentru a face cunoscută oamenilor voia lui Dumnezeu, dar și pentru a-i ajuta pe oameni să împlinească poruncile Lui.

Sfinții Părinți au fixat o zi de cinstire închinată sfinților îngeri și arhangheli, pentru că ei ne ajută să cunoaștem voia Domnului și s-o putem împlini. A fost aleasă ziua de 8 noiembrie, pentru că numărul 8 este simbolul vieții veșnice, iar *noiembrie* este a noua lună de la creație, care s-a săvârșit în luna martie, ca un simbol al celor nouă cete îngerești.

Sfântul Dionisie Areopagitul, ucenicul Sfântului Apostol Pavel, spune că îngerii se împart în nouă cete, fiecare având numele și misiunea sa. Cetele îngerești sunt împărțite în trei ierarhii sau grupe, și anume: ierarhia cea mai de sus, aproape de Preasfânta Treime, este formată din trei cete, și anume: *Serafimii*, *Heruvimii* și *Tronuri*. Ei stau în jurul Tronului lui Dumnezeu, înconjurați în văpaie de foc și fac cunoscută voia Lui îngerilor de mai jos. Ierarhia din mijloc este formată din *Domnii*, *Puterii* și *Stăpânii*, cum îi numește și Sfântul Apostol Pavel, vasul cel ales al lui Hristos. Aceștia domnesc peste îngerii de mai jos și stăpânesc puterile iadului și întreg universul. Ierarhia cea mai de jos este formată din *Începătorii*, *Arhanghelii* și *Îngerii*. Aceștia sunt cei mai aproape de oameni, cărora le fac cunoscută voia lui Dumnezeu și-i ajută să scape de cursele și atacurile îngerilor răi, adică de amăgirile și ispitele diavolilor.

Arhanghelii au misiunea de a vesti oamenilor tainele cele mari ale lui Dumnezeu, de a descoperi îngerilor celor de jos și, prin ei, oamenilor prooroociile, cunoștința vrerii lui Dumnezeu și înțelegerile pe care ei le primesc de la cetele cele mai de sus. Sfântul Grigorie Decapolitul zice despre Arhangheli: „Aceștia sunt cei care înmulțesc sfânta credință între oameni, luminând mintea lor cu lumina Sfintei Evanghelii, descoperindu-le tainele credinței celei drepte”.

Îngerii vestesc oamenilor tainele lui Dumnezeu și voințele Lui, chiar și pe cele mici, povățuindu-i să trăiască în dragoste, în fapte bune și cu dreptate, împlinind întru toate voia lui Dumnezeu. Îngerii sunt rânduiți să păzească pe fiecare credincios, căci, de la botez, fiecare creștin are un înger păzitor. Pe cei buni îngerii îi ajută să nu cadă, iar pe cei căzuți îi ridică, prin pocăință și spovedanie, și niciodată nu ne lasă pe noi singuri, deși uneori greșim. Îngerii sunt gata să ne ajute întotdeauna, numai să voim să cerem ajutorul lui Dumnezeu.

Sfinții Arhangheli sunt în număr de șapte, care stau înaintea tronului slavei lui Dumnezeu, după cum spune însuși Sfântul Ioan Evanghelistul: „Ioan, celor șapte Biserici, care sunt în Asia... și de la cele șapte duhuri, care stau înaintea scaunului Lui” (Apocalipsa 1,4). Și aceștia sunt: *Mihail*, *Gavriil*, *Rafail*, *Uriil*, *Salatii*, *Gudiil* și *Varahiil*.

Fiecare arhanghel are o misiune divină de îndeplinit.

„Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri și pe slugile Tale pară de foc” (Psalmul 103, 5).

Mihail, care se tâlcuiește „puterea lui Dumnezeu”, este voievodul oștilor cerești și cel dintâi din ceata Sfinților Arhangheli. El poartă o sabie de foc și are misiunea de a păzi legea lui Dumnezeu și de a birui puterea vrăjmașilor. Când Lucifer a greșit în cer și au început a cădea mulțimi de îngeri, atunci toate puterile îngerești tulburându-se, a stat Arhanghelul Mihail în mijloc și a strigat: „Să luăm aminte”! Din clipa aceea a încetat căderea îngerilor, căci toți, luând aminte de glasul Lui și la greșeala îngerilor răi, s-au închinat înaintea slavei lui Dumnezeu, preamărind numele Lui. Tot Mihail s-a



certat cu diavolul în pustiul Arabiei pentru trupul lui Moise, zicând: „Ceartă-te pe tine Domnul!” (Iuda 1, 9). De asemenea, el a însoțit pe poporul ales din Egipt spre pământul făgăduinței. El a adus cele zece pedepse peste poporul cel împietrit al lui faraon. El a stins cuptorul celor trei tineri din Babilon. El a păzit pe Daniil cu viață în groapa cu lei. El a adus foc și pedeapsă peste cetățile Sodoma și Gomora. El a dat biruință lui Ghedeon în luptă. El a scos pe Lot viu din Sodoma. El a făcut multe minuni, precum cea din Colose, minunea de la mănăstirea Dochiariu din Sfântul Munte etc. Iar, la sfârșitul veacului, tot el, împreună cu ceata arhanghelilor, va suna din trâmbiță, va scula pe cei morți și va aduna toate limbile la judecată, după mărturia Sfântului Apostol Pavel, care zice: „Că Însuși Domnul, întru poruncă, cu glasul arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer (I Tesaloniceni 4, 16).

Gavriil, care se tâlcuiește „bărbat – Dumnezeu”, este arhanghelul bunelor vestiri, a bucuriei, având misiunea de a vesti oamenilor tainele cele mari dumnezeiești. El nu mai poartă sabie de foc, ci crin de neîntinată bucurie. El este foarte dulce la vedere, plin de dumnezeiască blândețe. Pentru aceasta a și fost ales și trimis de Dumnezeu la Fecioara din Nazaret să-i vestească taina cea mare a întrupării Domnului. Tot el a adus dumnezeieștilor

părinți Ioachim și Ana vestea zămislirii Maicii Domnului. El a vestit în templu Sfântului Zaharia că soția sa va naște la bătrânețe pe Sfântul Ioan Botezătorul. El a dus vestea cea bună Anei, mama proorocului Samuil.

Sfântul Arhanghel Gavriil a dus la cer rugăciunea Fecioarei Maria când aceasta se afla în templu. El i se arăta adesea și-i descoperea tainele negrăite. El îi aducea hrană îngerească la Sfânta Sfințelor.

Bun lucru este a lăuda pe îngeri, precum și ei fără odihnă laudă pe Dumnezeu, dar mai bun lucru am face dacă le-am urma noi exemplul, ducând o viață sfântă, neîntinată, îngerească. Deci, dacă voim să primim mai mult ajutor de la sfinții îngeri, să ne silim a-i imita prin fapte bune, după putere.

Să rugăm, așadar, pe sfinții îngeri și pe arhangheli să ne fie ajutători în viață și izbăvitori de durerile cele rele, iar, înaintea Tatălui Ceresc, calzi, rugători, pentru mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Pr. Mihai COBZIUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor.

Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,

sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210